

175. driftsår

2. KVARTAL 2017

- Urevidert -

SPAREBANKEN
ØST

Kvartalsregnskap 2. kvartal 2017

Hovedtall konsern	3
Styrets beretning	4
Regnskap Sparebanken Øst Konsern	
Resultatregnskap	14
Balanse	15
Endring egenkapital	16
Kontantstrømoppstilling.....	17
Note 1 Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet.....	18
Note 2 Driftssegmenter.....	19
Note 3 Kapitaldekning.....	20
Note 4 Tap på utlån og garantier kunder	22
Note 5 Misligholdte og tapsutsatte engasjementer kunder	23
Note 6 Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	24
Note 7 Brutto utlån til kunder fordelt på sektor og næring.....	24
Note 8 Geografisk fordeling av brutto utlån kunder.....	24
Note 9 Kredittrisiko.....	25
Note 10 Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser.....	26
Note 11 Finansielle eiendeler og forpliktelser.....	28
Note 12 Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital.....	30
Note 13 Finansielle derivater.....	31
Note 14 Motregning finansielle instrumenter	33
Note 15 Netto renteinntekter.....	34
Note 16 Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle instrumenter.....	34
Note 17 Driftskostnader.....	34
Note 18 Garantiansvar og andre poster utenom balansen.....	35
Note 19 Egenkapitalbevis.....	36
Regnskap Sparebanken Øst Morbank	
Resultatregnskap	37
Balanse	38
Endring egenkapital	39
Kontantstrømoppstilling.....	40
Erklæring i henhold til verdipapirhandelloven §5-6	41
Tilleggsinformasjon Sparebanken Øst Konsern	
Nøkkeltall.....	42
Nøkkeltall beskrivelse.....	43
Resultatutvikling.....	44
Balanseutvikling	45

Hovedtall - konsern

Resultatregnskap (Beløp i mill.)	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Netto renteinntekter	141,1	147,4	273,3	284,3	545,8
Netto provisjonsinntekter	10,5	10,3	21,3	20,4	42,7
Netto resultat fra finansielle eiendeler	22,5	51,8	36,9	59,5	102,7
Andre driftsinntekter	18,7	6,1	41,6	12,8	27,2
Sum netto inntekter	192,8	215,6	373,1	377,0	718,4
Sum driftskostnader	62,8	77,6	138,8	151,4	284,3
Resultat før tap	130,0	138,0	234,3	225,6	434,1
Tap på utlån og garantier	3,8	4,4	5,1	2,0	6,7
Resultat før skattekostnad	126,2	133,6	229,2	223,6	427,4
Skattekostnad	25,7	27,3	50,7	50,1	96,2
Resultat etter skatt	100,5	106,3	178,5	173,5	331,2
Nøkkeltall	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Lønnsomhet					
Egenkapitalrentabilitet	12,68	14,42	11,46	11,91	11,23
Rentenetto i % av GFK	1,55	1,67	1,52	1,63	1,54
Resultat etter skatt i % av GFK	1,10	1,21	0,99	0,99	0,94
Kostnader i % av GFK	0,69	0,88	0,77	0,87	0,80
Kostnader i % av inntekter (før tap på utlån/garantier)	32,57	35,99	37,20	40,16	39,57
Kostnader i % av inntekter (ekskl. avk. på finansielle invest.)	36,88	47,37	41,28	47,69	46,18
Balansetall					
Netto utlån til kunder	30.088,7	29.095,5	30.088,7	29.095,5	29.695,7
Utlånsvekst (kvartal/12mnd)	1,14	3,16	3,41	5,49	6,15
Innskudd	14.038,1	14.213,7	14.038,1	14.213,7	13.887,4
Innskuddsvekst (kvartal/12mnd)	3,78	6,45	-1,24	3,89	5,53
Gjennomsnittlig egenkapital	3.179,9	2.964,2	3.140,9	2.930,6	2.950,1
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	36.565,1	35.452,4	36.308,3	35.138,0	35.420,3
Nedskrivninger på utlån og mislighold					
Tap i % av netto utlån til kunder (IB)	0,05	0,06	0,03	0,01	0,02
Nedskrivninger i % av brutto utlån til kunder	0,35	0,38	0,35	0,38	0,36
Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i % av netto utlån	0,35	0,45	0,35	0,45	0,47
Soliditet					
Ren kjernekapitaldekning inkl. 50% av udisponert resultat (%)	17,62	16,19	17,62	16,19	17,21
Ren kjernekapitaldekning (%)	17,12	15,71	17,12	15,71	17,21
Kjernekapitaldekning (%)	19,08	17,65	19,08	17,65	19,19
Kapitaldekning (%)	21,05	19,58	21,05	19,58	21,17
Risikovektet volum (beregningsgrunnlag)	17.795,3	18.036,5	17.795,3	18.036,5	17.696,7
Uvektet kjernekapitalandel inkl. 50% av udisponert resultat (%)	9,27	8,88	9,27	8,88	9,24
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) (%)	9,03	8,65	9,03	8,65	9,24
Likviditet					
Innskuddsdekning	46,66	48,85	46,66	48,85	46,77
LCR (%)	295,15	263,83	295,15	263,83	284,00
Kontor og årsverk					
Antall bankkontorer	25	23	25	23	25
Årsverk	197	219	197	219	209
Egenkapitalbevis					
Eierbrøk (morbank) (%)*	36,21	37,67	36,21	37,67	37,67
Antall egenkapitalbevis	20.731.183	20.731.183	20.731.183	20.731.183	20.731.183
Bokført egenkapital pr. bevis	56,41	54,74	56,14	54,74	57,30
Resultat pr. egenkapitalbevis	1,76	1,93	3,12	3,15	6,02
Utbytte pr. bevis	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00
Omløpshastighet	22,27	7,86	21,19	9,02	12,04
Kurs	53,00	44,00	53,00	44,00	52,00

* For eiebrøk pr. 01.01.2017, se note 19
 For definisjon av nøkkeltall, se side 43

Styrets beretning

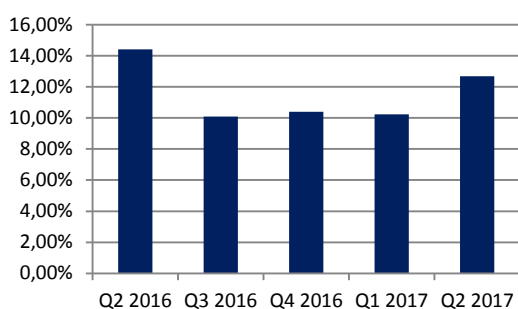
Sparebanken Øst oppnådde et resultat etter skatt på 100,5 mill. kroner i 2. kvartal 2017. Kvartalets resultat er meget godt, med en egenkapitalrentabilitet i kvartalet på 12,68 prosent og et resultat per egenkapitalbevis på 1,76 kroner. Porteføljen av misligholdte og tapsutsatte utlån er fortsatt meget lav og utgjør ved utgangen av kvartalet 0,35 prosent av netto utlån. Tapene på utlån er beskjedne og utgjør 3,8 mill. kroner i kvartalet. Vekst i utlån til kunder er 1,14 prosent i kvartalet, mens veksten i innskudd fra kunder er 3,78 prosent i samme periode.

Resultatet etter skatt for 1. halvår er 178,5 mill. kroner som gir en egenkapitalrentabilitet på 11,46 prosent. Resultat per egenkapitalbevis er 3,12 kroner. Sparebanken Øst har i 1. halvår inntektsført gevinst ved salg av eiendommer på til sammen 27,4 mill. kroner før skatt. Banken er meget solid med ren kjernekapitaldekning (inkl. 50 prosent av udisponert resultat) på 17,62 prosent. Vekst i netto utlån til kunder er 3,41 prosent siste 12 måneder, mens innskudd er redusert med 1,24 prosent i samme periode. Tap på utlån til kunder i 1. halvår er lavt og utgjør kun 5,1 mill. kroner.

Resultatet i kvartalet

Sparebanken Øst konsern oppnådde et resultat i 2. kvartal 2017 på 100,5 mill. kroner etter skatt. Tilsvarende var resultatet etter skatt 106,3 mill. kroner i 2. kvartal 2016.

Egenkapitalrentabiliteten i kvartalet var 12,68 prosent mot 14,42 prosent for samme kvartal i 2016. Tabellen nedenfor viser egenkapitalrentabiliteten de fem siste kvartalene.

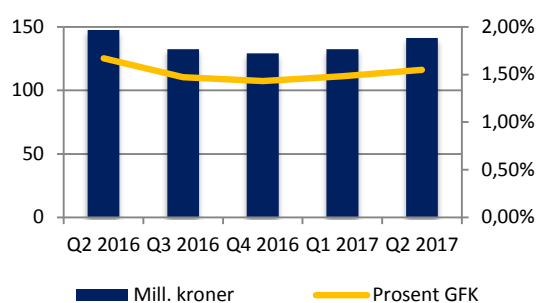

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter utgjør 141,1 mill. kroner i 2. kvartal 2017 mot 147,4 mill. kroner i samme kvartal i 2016. Sammenlignet med 1. kvartal 2017 øker netto renteinntekter med 8,9 mill. kroner fra 132,2 mill. kroner. Netto renteinntekter utgjør 1,55 prosent av

gjennomsnittlig forvaltningskapital i 2. kvartal 2017. Tilsvarende tall for samme kvartal i 2016 er 1,67 prosent og 1,48 prosent isolert for 1. kvartal 2017. Sikringsfondsavgiften for 2017 er periodisert løpende gjennom året, mens den i 2016 i sin helhet ble kostnadsført i 1. kvartal. I 2. kvartal 2017 er sikringsfondsavgift kostnadsført med 2,8 mill. kroner.

Figuren nedenfor viser netto renteinntekter i prosent og kroner de fem siste kvartalene.

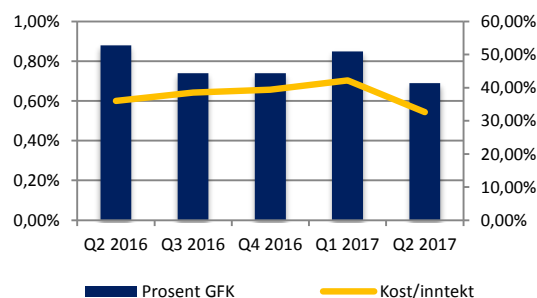

Netto driftsinntekter

Netto driftsinntekter omfatter provisjonsinntekter og kostnader, utbytte, netto verdiendringer og gevinst/tap fra finansielle instrumenter og andre inntekter. Netto driftsinntekter var 51,7 mill. kroner i 2. kvartal 2017 sammenlignet med 68,2 mill. kroner i samme kvartal i 2016.

- Netto provisjonsinntekter utgjør 10,5 mill. kroner og øker med 0,2 mill. kroner fra samme kvartal i fjor.
- Inntektsført utbytte i 2. kvartal 2017 utgjør 16,0 mill. kroner og gjelder i all hovedsak utbytte fra Frende Holding AS. Til sammenlikning mottok banken i 2. kvartal 2016 utbytte fra Frende Holding AS med 10,6 mill. kroner og utdeling i form av kontantvederlag fra Visa Norge FLI på 15,6 mill. kroner.
- Netto verdiendringer og gevinst/tap fra finansielle instrumenter utgjør 6,5 mill. kroner mot 25,2 mill. kroner i samme periode i fjor. Det ble i 2. kvartal 2016 inntektsført 15,7 mill. kroner knyttet til endringer i bankens garantiansvar overfor Eksportfinans ASA.
- Andre driftsinntekter øker med 12,6 mill. kroner og utgjør 18,7 mill. kroner i 2. kvartal 2017 sammenlignet med 6,1 mill. kroner i samme kvartal i 2016. Salg av eiendom i 2. kvartal i 2017 ga en gevinst på 14,0 mill. kroner.
- Administrasjonskostnader utgjør 12,8 mill. kroner i 2. kvartal 2017 mot 11,4 mill. kroner i samme kvartal i 2016. Økningen knytter seg til IT-kostnader.
- Avskrivninger og nedskrivninger utgjør 4,9 mill. kroner mot 14,4 mill. kroner i 2. kvartal 2016. Det ble i 2. kvartal 2016 foretatt en nedskrivning på 10,0 mill. kroner på en eiendom som ligger i et av bankens datterselskaper.
- Andre driftskostnader utgjør 12,6 mill. kroner i 2. kvartal 2017 mot 15,2 mill. kroner i samme kvartal i 2016. Reduksjonen kan i hovedsak henføres til driftskostnader faste eiendommer inkludert leie av lokaler samt kjøp av eksterne tjenester.

Figuren nedenfor viser sum driftskostnader i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital og kostnader i prosent av inntekter før tap på utlån og garantier i de fem siste kvartalene.

Driftskostnader

Banken har god kostnadskontroll og sum driftskostnader utgjør 62,8 mill. kroner i 2. kvartal 2017 sammenlignet med 77,6 mill. kroner for samme kvartal i 2016. Det ble i 2. kvartal 2016 foretatt en nedskrivning på 10,0 mill. kroner på en eiendom som ligger i et av bankens datterselskaper. Kostnader i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 0,69 prosent i 2. kvartal 2017 mot 0,88 prosent i 2. kvartal 2016.

- Lønn utgjør 32,5 mill. kroner i 2. kvartal 2017 mot 36,6 mill. kroner i samme kvartal i fjor. Antall årsverk har i denne perioden blitt redusert med 22 til 197 årsverk ved utgangen av 2. kvartal 2017. Avsetning til overskuddsdeling for ansatte er 1,0 mill. kroner i 2. kvartal 2017 mot 1,4 mill. kroner i 2. kvartal 2016. I tillegg er det reduserte kostnader både til pensjon og sosiale utgifter.

Mislighold og tap

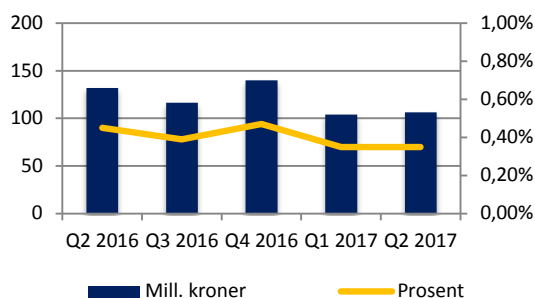
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer er redusert sammenlignet med 2. kvartal 2016 og utgjør 0,35 prosent av netto utlån per 2. kvartal 2017 mot 0,45 prosent i 2. kvartal 2016.

Tap på utlån til kunder utgjør 3,8 mill. kroner i 2. kvartal 2017. Til sammenlikning utgjorde tap på utlån 4,4 mill. kroner i 2. kvartal 2016.

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier utgjør 65,3 mill. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2017 mot 66,2 mill. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2016. Nedskrivninger på grupper på utlån til kunder

utgjør 40,3 mill. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2017 mot 43,4 mill. kroner 2. kvartal 2016.

Figuren nedenfor viser netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer i kroner og i prosent av netto utlån de fem siste kvartalene.

Skatt

Skattekostnaden i 2. kvartal 2017 er 25,7 mill. kroner mot 27,3 mill. kroner i samme kvartal i fjor. Den lave effektive skattesatsen i kvartalet skyldes utbytte fra Frende Holding AS, samt gevinst ved salg av eiendom (ved salg av aksjer i datterselskap).

Resultatet i 1. halvår

Resultat etter skatt 1. halvår 2017 var 178,5 mill. kroner, som er en økning på 5,0 mill. kroner sammenlignet med første halvår 2016. Egenkapitalrentabiliteten for 1. halvår 2017 er 11,46 prosent mot 11,91 prosent for samme periode i fjor.

Netto renteinntekter reduseres med 11,0 mill. kroner sammenlignet med første halvår i 2016 og utgjør 273,3 mill. kroner 1. halvår 2017. Sparebanken Øst har kostnadsført hele sikringsfondsavgiften i 1. kvartal 2016 tilsvarende 11,7 mill. kroner. I 2017 er sikringsfondsavgiften periodisert gjennom året og 5,7 mill. kroner er kostnadsført i 1. halvår 2017. Inngang på tidligere ikke innteksførte renter bidro til økte netto renteinntekter i første halvår 2016.

Netto provisjonsinntekter utgjør 21,3 mill. kroner i 1. halvår 2017 og viser en økning på 0,9 mill. kroner sammenlignet med 1. halvår

2016. Økningen gjelder i hovedsak økte ordinære gebyrinntekter fra kunder.

Mottatt utbytte i 1. halvår 2017 utgjør 16,0 mill. kroner og gjelder i all hovedsak mottatt utbytte fra Frende Holding AS. Til sammenlikning utgjorde mottatt utbytte 26,6 mill. kroner 1. halvår 2016 og besto i all hovedsak av mottatt utbytte fra Frende Holding AS med 10,6 mill. kroner og utdeling av kontantvederlag fra Visa Norge FLI med 15,6 mill. kroner.

Netto verdiendringer og gevinst/tap fra finansielle instrumenter utgjør 20,9 mill. kroner mot 32,9 mill. kroner for samme periode i fjor. I 1. halvår 2016 var det inntektsført 15,7 mill. kroner knyttet til endringer i bankens garantiansvar overfor Eksportfinans ASA.

Andre driftsinntekter utgjør 41,6 mill. kroner i 1. halvår 2017 mot 12,8 mill. kroner i samme periode i 2016. Gevinst ved salg av eiendommer i 1. halvår 2017 utgjorde 27,4 mill. kroner.

Driftskostnader er redusert med 12,6 mill. kroner i 1. halvår 2017 sammenlignet med samme periode i 2016 og utgjør 138,8 mill. kroner i 1. halvår 2017. Den største enkeltposten knytter seg til nedskrivning på 10,0 mill. kroner på eiendom i et av bankens datterselskaper i 2016. Ut over dette knytter nedgangen i kostnader seg til lønn, driftskostnader faste eiendommer inkludert leie lokaler og kjøp av eksterne tjenester.

Tap på utlån til kunder utgjør 5,1 mill. kroner i 1. halvår 2017 mot 2,0 mill. kroner i 1. halvår 2016.

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier utgjør 65,3 mill. kroner ved utgangen av 1. halvår 2017 mot 66,2 mill. kroner ved utgangen av 1. halvår 2016. Nedskrivninger på grupper av utlån til kunder utgjør 40,3 mill. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2017 mot 43,4 mill. kroner 2. kvartal 2016.

Balansen per 30.06.2017

Forvaltningskapitalen øker med 862,5 mill. kroner sammenliknet med 2. kvartal 2016 og utgjør 36.665,1 mill. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2017.

Eiendeler

- Kontanter og fordringer på sentralbanker utgjør 536,5 mill. kroner per 30.06.2017 mot 276,4 mill. kroner per 30.06.2016.
- Netto utlån til kredittinstitusjoner utgjør 109,6 mill. kroner per 30.06.2017 mot 10,9 mill. kroner per 30.06.2016. Økningen gjelder plassering i F-innskudd på 100,0 mill. kroner. Utlån til kredittinstitusjoner gjelder for øvrig interbanklån i Norge.
- Netto utlån til kunder utgjør 30.088,7 mill. kroner per 30.06.2017 mot 29.095,5 mill. kroner per 30.06.2016. Økning på 993,2 mill. kroner tilsvarer en 12 måneders vekst på 3,41 prosent. Netto utlån til personkunder øker med 4,11 prosent de siste 12 måneder, mens netto utlån til næringskunder er redusert med 0,80 prosent i samme periode. Brutto utlån til personkunder utgjør 86,35 prosent av totale utlån til kunder. Risikoen i porteføljen av utlån til bedrifter er redusert de siste årene. Sammen med betydelig reduksjon av misligholdte og tapsutsatte utlån gir dette et godt grunnlag for vekst i utlån til bedrifter i 2017 og videre fremover.
- Beholdningen av sertifikater og obligasjoner utgjør 4.671,0 mill. kroner per 30.06.2017 mot 4.932,1 mill. kroner per 30.06.2016. Beholdningen består i sin helhet av likviditetsportefølje. For likviditetsporteføljen er vektet gjennomsnittlig løpetid frem til avtalt forfall beregnet til 2,55 år.
- Bankens aksjer i Frende Holding AS er klassifisert som «tilgjengelig for salg» og er ved utgangen av 2. kvartal 2017

verdsatt til 220,0 mill. kroner.

- Bankens aksjer i Eksportfinans ASA er også klassifisert som «tilgjengelig for salg» og er ved utgangen av 2. kvartal 2017 verdsatt til 195,0 mill. kroner. Fra 2008 har banken sammen med de andre aksjonærene i selskapet garantert for endringer i verdien på likviditetsporteføljen i Eksportfinans ASA. Sparebanken Øst garanterer fra 30. april 2016 for 72,7 mill. kroner av den samlede garantirammen til Eksportfinans ASA.
- Bankens medlemskap i Visa Norge FLI er verdsatt til 6,5 mill. kroner pr 30.06.17. Verdien består av fremtidig kontantoppgjør samt rettigheter i aksjer i Visa Inc. Videre har etteroppgjør for salget av Nets-aksjer i 2014 gitt banken rettigheter i ytterligere aksjer i Visa Inc. Disse er verdsatt til 6,3 mill. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2017. Banken har også krav på et fremtidig kontantoppgjør på til sammen 1,6 mill. kroner i forbindelse med etteroppgjør for salg av Nets-aksjer.
- Sparebanken Øst har i 2017 tegnet aksjer i Balder Betaling AS. Selskapet er eid av flere uavhengige banker. Balder Betaling AS har som hovedformål å eie aksjer i Vipps AS.

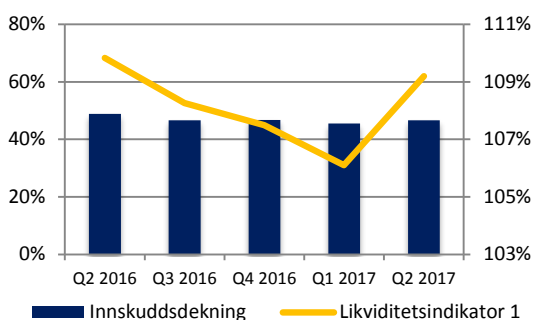
Gjeld og egenkapital

- Innskudd fra kunder utgjør 14.038,1 mill. kroner per 30.06.2017 mot 14.213,7 mill. kroner per 30.06.2016. Det er en reduksjon de siste 12 måneder på 175,6 mill. kroner, tilsvarende 1,24 prosent. Innskuddsdekningen i konsernet ved utgangen av 2. kvartal 2017 var 46,66 prosent mot 48,85 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2016.
- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer utgjør 18.346,9 mill. kroner per 30.06.2017 mot 17.451,8 mill. kroner per 30.06.2016. Likviditetssituasjonen målt som langsiktig finansiering i prosent av illikvide eiendeler (Likviditetsindikator 1)

utgjorde 109,2 prosent ved utgangen av kvartalet mot 109,8 prosent på samme tidspunkt i 2016. LCR utgjør 295,2 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2017 mot 263,8 per 30.06.2016. En konservativ investeringspolitikk medfører at en høy andel verdipapirer teller med i LCR-beregningen. Forfallsstrukturen påvirker LCR i stor grad.

- Andre langsiktige låneopptak utgjør 61,1 mill. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2017 mot 121,6 mill. kroner per 30.06.16.
- Kortsiktige innlån (definert som innlån med gjenstående løpetid under 1 år) utgjør 2.447,0 mill. kroner.

Figuren nedenfor viser langsiktig likviditet i prosent av illikvide eiendeler (gul/venstre) og innskuddsdekning (blå/høyre) de fem siste kvartalene.

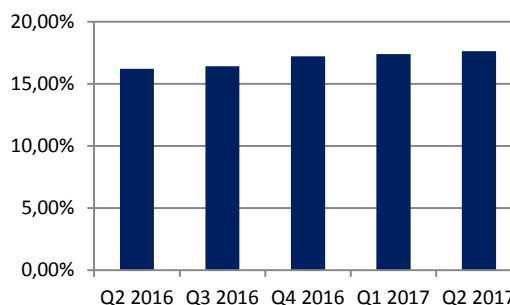
Kapitaldekning

- Kapitaldekningen målt ved ren kjernekapital inklusiv 50 prosent av resultatet hittil i år utgjorde 17,62 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2017, som er en økning fra 16,19 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2016.
- Finanstilsynet har, med hjemmel i finansforetakslovens § 13-6 syvende ledd, fattet vedtak om at bankens pilar 2-krav skal være 2,3 prosent av beregningsgrunnlaget. Pilar 2-kravet er knyttet til risikofaktorer som ikke er dekket av pilar 1 og som skal dekkes av ren kjernekapital. Kravet trer i kraft 30. juni 2017.

Gitt dagens nivå på motsyklisk buffer på 1,5 prosent, innebærer dette et samlet krav for ren kjernekapital på minst 13,8 prosent. Sparebanken Øst har en målsetting om minimum 14,5 prosent ren kjernekapital.

- Netto ansvarlig kapital utgjorde 3.745,6 mill. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2017, hvorav konsernets kjernekapital utgjorde 3.395,8 mill. kroner. Med et beregningsgrunnlag på 17.795,3 mill. kroner tilsvarer dette en kapitaldekning på 21,05 prosent hvorav kjernekapitaldekningen utgjør 19,08 prosent. Banken benytter standardmetoden ved beregning av minimumskrav til ansvarlig kapital for kredittrisiko.
- Uvektet kjernekapitalandel (inkl. 50 prosent av udisponert resultat) utgjorde 9,27 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2017 mot 8,88 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2016. Finansdepartementet besluttet 20. desember 2016 krav til uvektet kjernekapital for banker på til sammen 5,00 prosent. Kravet gjelder fra og med 30. juni 2017.

Figuren nedenfor viser utviklingen i ren kjernekapital (inkl. 50 prosent av udisponert resultat) de fem siste kvartalene.

Makroøkonomisk utvikling

Veksten i norsk økonomi er i ferd med å ta seg opp etter oljeprisfallet, og ser ut til å bli høyere enn tidligere anslått. Oljeprisen har i siste kvartal vært lavere enn ved årsskiftet, og har bidratt til å svekke kronekursen. Registrert arbeidsledighet er på vei ned. Etter flere år

med meget sterk boligprisvekst på Østlandet har vi de to siste månedene sett en nominell nedgang i Oslo, blant annet som følge av innstrammingen i boliglånsforskriften. Styret følger utviklingen nøye. Styringsrenten forventes å forbli på dagens nivå fremover.

Risikoforhold

Kredittrisiko

Sparebanken Øst har utarbeidet en kredittstrategi som omhandler ulike typer kreditttrisiko knyttet til utlån, kreditter og garantier ytet til kunder innenfor person- og næringsmarkedet, samt motpartsrisiko for verdipapirer.

Kredittstrategien skal bidra til å sikre at bankens aktiviteter innenfor kredittområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger av bankens overordnede forretningsidé og strategiske planer, herunder at aktivitetene er forsvarlige i forhold til bankens evne og vilje til å bære risiko.

Strategien skal videre bidra til at banken har en etablert kredittportefølje med en kvalitet og sammensetning som sikrer bankens lønnsomhet på kort og lang sikt, og sikre at bankens håndtering av kreditttrisiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover, forskrifter, rundskriv fra myndighetene og andre regulatoriske forhold.

Prinsippene i strategidokumentet er videreført i bankens kreditt håndbøker samt bankens etablerte instruksverk.

Innenfor person- og næringsmarkedet står betjeningsevne og betjeningstilvilje sentralt i kredittvurderingene. Måling av risiko ved utlån til kunder skjer gjennom en risikoklassifisering av kunder. Risikoklassifiseringen er etablert som en integrert del av kredittprosessen og kravet til årlig reklassifisering av låneengasjement er ivarettatt.

Utviklingen i kreditttrisiko følges løpende opp med rapporter til bankens ledelse og kvartalsvise rapporter til bankens styre.

Bankens geografiske nedslagsfelt gir tilgang til et stort markedsområde med fleksibilitet med hensyn til kunder og segmenter. Bankens utlånsportefølje fordeler seg geografisk i hovedsak til det sentrale østlandsområdet.

Lav andel utlån innenfor næringsmarkedet bidrar til generelt lav konsentrasjonsrisiko for banken. Eksponering mot næringsseidendom utgjør en relativt stor andel av næringsporteføljen, men en begrenset andel av bankens totale utlånsportefølje. Den indirekte næringsseksponeringen gjennom utleie og bruk av næringsseidendom viser en diversifisert portefølje med eksponering mot virksomheter innenfor blant annet varehandel, industri og boligutleie.

Lån og kreditter til personmarkedet gis som hovedregel mot pant i bolig. Banken har lav eksponering knyttet til lån og kreditter uten tilhørende sikkerhet.

Banken tar også kreditttrisiko gjennom forvaltning av likviditetsreserver og overskuddslikviditet. Banken har til hensikt å holde rentebærende papirer med lav kreditttrisiko for likviditetsformål (reserve for avhendelse ved behov), som grunnlag for deponering for låneadgang i sentralbanken eller begge deler.

Bankens kreditttrisiko overvåkes kontinuerlig og det foreligger oppdaterte oversikter over bankens totale motpartsrisiko.

Markedsrisiko

Sparebanken Øst har en finansstrategi som skal bidra til å sikre at bankens aktiviteter innenfor finansområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger av bankens overordnede forretningsidé, strategiske planer og budsjetter, samt at aktivitetene er forsvarlige i forhold til bankens evne og vilje til å bære risiko. Videre skal finansstrategien bidra til å sikre at bankens håndtering av finansiell risiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover, forskrifter, rundskriv fra myndighetene og andre regulatoriske forhold. Sparebanken Øst har en likviditetsportefølje bestående av rentebærende verdipapirer i hovedsak utstedt

av nordiske kredittforetak, norske banker, kommuner, stat og statsgaranterte foretak. Gjennom dette tar banken kredittspreadsrisiko. Renterisiko holdes innenfor fastsatte rammer og begrenses ved at eiendeler og gjeld i all hovedsak har flytende rente eller er swappet til flytende rente. Valutarisiko reduseres ved inngåelse av terminforretninger eller basis-swapper. Banken har svært liten rente- og valutarisiko på balansen. Eksponering mot egenkapitalinstrumenter utover bankens datterselskaper og strategiske investeringer er begrenset.

Likviditetsrisiko

Sparebanken Øst skal ha en konservativ holdning til likviditetsrisiko og styrer etter fastsatte rammer. Konsernet skal sørge for forsvarlig likviditetsstyring slik at foretaket til en hver tid har tilstrekkelig likvider til at det kan dekke sine forpliktelser ved forfall, og illikvide eiendeler finansieres langsiktig. Sparebanken Øst utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) gjennom bankens heleide kredittforetak. I utgangspunktet utstedes OMF med lang løpetid, mens senior obligasjonslån utstedes med løpetider som til en hver tid passer inn i eksisterende forfallsprofil.

Operasjonell risiko

Gjennom årlige gjennomganger av konsernets nøkkelprosesser, etablerte internkontroller med halvårlig bekreftelse fra lederne på gjennomført internkontroll og kvartalsvis rapportering av registrerte hendelser og vurdert risikonivå til styret, overvåkes operasjonell risiko. Konsernet har ikke registrert vesentlige tap som følge av svikt i interne prosesser, systemer, menneskelig svikt eller uforutsette hendelser i 1. halvår 2017.

Rating

Sparebanken Øst ble i april 2016 tildelt en utsteder rating på A3 med stabile utsikter fra Moody's Investor Service. Denne ratingen kommer i tillegg til eksisterende bank deposit rating på A3 (stabil) fra Moody's.

Datterselskaper

Sparebanken Øst Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Øst. Selskapet ble stiftet 14.04.09 og har til formål å yte eller erverve bolighypoteklån, eiendoms-hypoteklån, lån sikret ved pant i andre realregistrerte formuesgoder eller offentlig lån, og å finansiere utlånsvirksomheten hovedsakelig ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Belåningsgraden i sikkerhetsmassen (LTV) ved utgangen av 2. kvartal 2017 var 44,6 prosent. Til sammenlikning var tilsvarende tall 47,5 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2016.

Selskapets forvaltningskapital pr. 30.06.2017 er 11.365,7 mill. kroner og består i all hovedsak av 1. prioritets pantelån i bolig, og er finansiert gjennom obligasjoner med fortrinnsrett og trekkrettighet fra morselskapet. Selskapets innskutte egenkapital er 650,0 mill. kroner, hvorav 319,8 mill. kroner er aksjekapital og 330,2 mill. kroner er overkursfond. Resultat etter skatt viser et overskudd på 33,1 mill. kroner for 1. halvår 2017 mot 36,6 mill. kroner for samme periode i fjor. Selskapet har ingen ansatte, men leier tjenester av Sparebanken Øst. Obligasjoner utstedt av Sparebanken Øst Boligkreditt AS har siden 1. kvartal 2011 vært ratet AAA fra Moody's.

AS Finansiering er et heleid finansierings-selskap av Sparebanken Øst. Hovedproduktet er gjeldsbrevfinansiering av bruktbil. Selskapet oppnådde et overskudd etter skatt på 21,9 mill. kroner i 1. halvår 2017 mot 21,6 mill. kroner i samme periode i fjor. Forvaltningskapitalen utgjør 1.822,6 mill. kroner. Ved utgangen av 2. kvartal har selskapet 20 ansatte tilsvarende 20 årsverk.

Sparebanken Øst Eiendom AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Øst og skal være en aktiv forvalter av eiendommer tilhørende konsernet Sparebanken Øst. Driftsinntekter utgjorde 41,2 mill. kroner i 1. halvår 2017, mot 14,3 mill. kroner i 1. halvår 2016. Det er i 1. halvår 2017 inntektsført gevinst ved salg av eiendommer på 27,4 mill. kroner. Resultat etter skatt viser et overskudd på 25,7 mill. kroner i 1. halvår 2017 mot et

overskudd på 1,4 mill. kroner for samme periode i fjor. Selskapet har 5 ansatte, tilsvarende 4,6 årsverk. Selskapet har fått ny daglig leder som er utleid fra Sparebanken Øst. Aksjekapitalen er 35,1 mill. kroner.

Øst Prosjekt AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Øst og har som hovedformål å overta prosjekter og drive industri- og handelsvirksomhet til sikring og realisering av utsatte engasjementer i morbanken. Selskapet har ingen ansatte og aksjekapitalen utgjør 12,1 mill. kroner. Resultat etter skatt viser et underskudd på 1,7 mill. kroner 1. halvår 2017, mot et underskudd på 8,0 mill. kroner i 1. halvår 2016. Underskuddet i 1. halvår 2016 knyttet seg til nedskrivning av eiendom. Selskapet har i 2017 overtatt eiendeler til en verdi av 46,6 mill. kroner på overtakelsestidspunktet som ledd i sikring av ett engasjement i banken.

Øst Inkasso AS ble etablert 18. april 2016 og mottok bevilling til å drive fremmedinkasso 5. august 2016. Selskapet er et heleid datterselskap av Sparebanken Øst. Driften i selskapet startet 1. oktober 2016. Selskapets formål er å drive inkassovirksomhet samt det som står i naturlig forbindelse med det, herunder blant annet purretjenester og langtidsovervåkning av inkassoporteføljer. Selskapets driftsinntekter ble i 1. halvår 2017 4,3 mill. kroner med et resultat etter skatt på 0,6 mill. kroner. Selskapet har så langt i 2017 sysselsatt 6 medarbeidere.

Frende Forsikring

Frende Holding AS er eierselskapet for Frende Skade AS og Frende Liv AS (Frende Forsikring). Banken har en eierandel i holdingselskapet på 13,19 prosent. Frende Forsikring er eid av 15 sparebanker der Sparebanken Vest er største aksjonær og Sparebanken Øst er nest største aksjonær. Selskapet tilbyr skade- og livprodukter til bedrifter og privatpersoner og har over 200.000 kunder. Frende Forsikring har hovedkontor i Bergen.

Regnskapsprinsipper

Kvartalsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med IFRS (herunder IAS 34 Interim Financial Reporting). Kvartalsregnskapet er ikke revidert.

Utbyttepolitikk

Sparebanken Øst har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir en god og stabil avkastning på bankens egenkapital og skape verdier for egenkapitalbeviserne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene. Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom egenkapitalbeviserne og samfunnskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

Sparebanken Øst vil sikte mot at 50 til 75 prosent av overskuddet tilordnet egenkapitalbeviserne utbetales som utbytte. Sparebanken Øst tar videre sikte på å utdele utbytte på samfunnskapitalen i form av gaver til allmennyttige formål med 50 til 75 prosent av utbyttet som utdeles til egenkapitalbeviserne. Ved fastsettelsen av utbytte og gaver vil det bli tatt hensyn til bankens resultatutvikling, markedssituasjon, stabilitet i utbytte samt behov for kjernekapital.

Utsiktene fremover

Usikkerheten i norsk økonomi forventes å vedvare, dog forventes både veksten i økonomien og sysselsettingen å ta seg noe opp fremover. Lav oljepris rammer fortsatt næringslivet i enkelte regioner i Norge og dermed også sysselsettingen og bedriftenes lønnsomhet og gjeldsbetjeningsevne. Sparebanken Øst har en kundeportefølje som i liten grad er direkte påvirket av lavere aktivitet i oljesektoren. Det forventes fortsatt lave renter fremover, som styrker husholdningenes og bedriftenes gjeldsbetjeningsevne selv med lavere inntekter. Norske kroner forventes å styrkes generelt i 2017 slik at konkurransefordelene for norske eksportbedrifter i utlandet vil kunne avta.

Arbeidsledighet vil kunne svekke berørte husholdningers betalingsevne. Sparebanken Øst forventer ingen vesentlige endringer i makroøkonomiske forhold i østlandsregionen der vi har vår hovedvirksomhet. Det har de to siste månedene vært en nominell nedgang i boligprisene i Oslo. Ytterligere nedgang i boligprisene kan ikke utelukkes, noe som kan skape utfordringer i enkelte husholdninger. Enkeltbedrifter vil kunne rammes av svekket etterspørsel generelt og av situasjonen i oljesektoren spesielt.

Banken har en kapitalstatus som er meget solid og avklart i forhold til myndighetens krav, herunder økt krav til motsyklisk buffer i 2017. Dette gir banken handlefrihet og ikke minst trygghet i en periode med fortsatt usikkerhet. Banken har et mål for ren kjernekapital på 14,5 prosent. Banken har videre en solid likviditetsbuffer som gir trygghet dersom tilgangen til finansiering for bankene skulle bli utfordrende gjennom året. Banken har et mål for langsiktig finansiering på 106 prosent av illikvide eiendeler. Banken forventer å kunne hente inn ny finansiering med marginer på nivå med de store regionbankene. Banken opplever å ha en god posisjon i kapitalmarkedene med et mål om en enkel og åpen kommunikasjon med de ulike investorene. Bankens mål for avkastning på egenkapitalen er satt til 10 prosent over tid.

Vekst i utlån til og innskudd fra kunder vil avhenge av den generelle konkurransen i bankmarkedet og tilgangen på langsiktig finansiering. Banken forventer vekst i utlån til både person- og bedriftskunder. Veksten forventes å fordele seg jevnt mellom ulike distribusjonskanaler. Vekst i utlån til personer vil i hovedsak komme fra lån med pant i bolig. Det forventes vekst i utlån til finansiering av bruktbil med salgspant (AS Finansiering). Vekst i utlån til bedrifter vil skje innenfor bankens definerte markedsområder. Nedbetalingslån med pant i fast eiendom er bankens hovedprodukt mot bedriftskundermarkedet. Ulike kapitalkrav mellom banker hjemmehørende i Norge og andre land og

mellom banker i Norge påvirker konkurransesituasjonen på utlån til bedrifter i betydelig grad og kan fremover virke konkurransesvekkende i favør av norske IRB-banker samt banker med kapitalkrav fastsatt av blant annet svenske og danske myndigheter.

Bankvirksomhet innebærer risiko, og mislighold og tap på utlån og garantier til kunder kan ikke utelukkes. Banken forventer ikke noen vesentlig økning i misligholdte og tapsutsatte engasjementer og tap på utlån fremover. Konsernet innehar betydelig kompetanse internt til å løse eventuelle problemengasjementer som måtte oppstå fremover. Dette gjelder innfordringsfaglig kompetanse og kompetanse innen eiendom og drift.

Svingninger i verdiene på verdipapirer i form av aksjer og obligasjoner kan ikke utelukkes. Beholdningen av obligasjoner holdes utelukkende for likviditetsmessige formål. Det forventes ingen vesentlige endringer i bankens eierskap i Frende Holding AS. Eksportfinans ASA er i en avviklingsprosess der avviklingstidspunktet dog ikke er endelig fastsatt. Tilbudssiden i bankmarkedet forventes å reduseres noe, dog forventes konkurransen å vedvare i kundesegmenter med høy kvalitet. Banken forventer derfor fortsatt press på marginer på utlån til personkunder samt som følge av et vedvarende lavt rentenivå. Marginer på utlån til bedrifter forventes å være stabile. Et lavt rentenivå utfordrer bankens rentedifferanse mellom utlån og innskudd. Usikkerheten i makroøkonomisk utvikling, bankens konkurransekraft og marginutviklingen på bankens innlån gir usikkerhet i utvikling av bankens inntjening og egenkapitalavkastning.

Sparebanken Øst har sammen med 105 andre banker inngått avtale om utvikling av Vipps som felles norsk løsning for mobil betaling. Samarbeidet gir muligheter til å møte økt internasjonal konkurranse og er et viktig tiltak for å sikre en norsk finansnæring som kan tilby enkle, kostnadseffektive og sikre løsninger for mobil betaling.

Hokksund, 30. juni 2017

Drammen, 13. juli 2017

Øivind Andersson
leder

Knut Smedsrud
nestleder

Morten André Yttreide
medlem

Hanne Margrete Lenes Solem
medlem

Elly Therese Thoresen
medlem

Kari Solberg Økland
medlem

Ole-Martin Solberg
ansattes repr.

Inger Helen Pettersen
ansattes repr.

Pål Strand
adm. direktør

Resultatregnskap konsern

(Beløp i mill.)	Note	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Renteinntekter	15	256,9	267,3	511,2	537,7	1.037,4
Rentekostnader	15	115,8	119,9	237,9	253,4	491,6
Netto renteinntekter	15	141,1	147,4	273,3	284,3	545,8
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		20,3	20,2	41,3	39,7	82,4
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		9,8	9,9	20,0	19,3	39,7
Utbytte		16,0	26,6	16,0	26,6	26,9
Netto verdiendringer og gevinst/tap fra finansielle instrumenter	16	6,5	25,2	20,9	32,9	75,8
Andre driftsinntekter		18,7	6,1	41,6	12,8	27,2
Netto andre driftsinntekter		51,7	68,2	99,8	92,7	172,6
Lønn m.v.	17	32,5	36,6	77,1	79,9	156,8
Administrasjonskostnader	17	12,8	11,4	25,2	23,4	48,0
Avskrivning/nedskrivning/verdiendring ikke-finansielle eiendeler	17	4,9	14,4	9,9	18,8	28,7
Andre driftskostnader	17	12,6	15,2	26,6	29,3	50,8
Sum driftskostnader	17	62,8	77,6	138,8	151,4	284,3
Resultat før tap		130,0	138,0	234,3	225,6	434,1
Tap på utlån og garantier	4	3,8	4,4	5,1	2,0	6,7
Resultat før skattekostnad		126,2	133,6	229,2	223,6	427,4
Skattekostnad		25,7	27,3	50,7	50,1	96,2
Resultat etter skatt		100,5	106,3	178,5	173,5	331,2
Resultat pr. egenkapitalbevis		1,76	1,93	3,12	3,15	6,02
Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis		1,76	1,93	3,12	3,15	6,02

Totalresultat konsern

(Beløp i mill.)	Note	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Resultat etter skatt		100,5	106,3	178,5	173,5	331,2
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet						
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner		0,0	0,0	0,0	0,0	2,9
Skatt relatert til poster som ikke kan reklassifiseres		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,7
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet						
Endringer i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg		0,0	-9,5	0,0	-9,5	-5,9
Skatt relatert til poster som kan reklassifiseres		0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
Totalresultat		100,5	96,9	178,5	164,1	327,6

Balanse konsern

(Beløp i mill.)	Note	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Eiendeler				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	10,11	536,5	276,4	311,9
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	10,11	109,6	10,9	9,5
Utlån til og fordringer på kunder	4,7,8,10,11	30.088,7	29.095,5	29.695,7
Sertifikater og obligasjoner m.v. til virkelig verdi	10,11	4.671,0	4.730,9	4.285,1
Aksjer og andeler	10,11	448,7	460,2	460,1
Finansielle derivater	10,11,13,14	361,6	565,8	369,6
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	10,11	0,0	201,2	205,4
Investerings eiendommer		211,2	284,7	284,3
Varige driftsmidler		136,0	127,5	131,4
Andre eiendeler		86,4	25,6	27,0
Forsk.bet. ikke påløpte kostn. og opptj. ikke mottatte inntekter		15,4	23,9	14,7
Sum eiendeler		36.665,1	35.802,6	35.794,7
Gjeld og egenkapital				
Gjeld til kredittinstitusjoner	10,11	61,1	121,6	90,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	6,10,11	14.038,1	14.213,7	13.887,4
Finansielle derivater	10,11,13,14	26,2	32,8	47,5
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,11,12	18.346,9	17.451,8	17.614,6
Andre forpliktelser		162,1	166,9	183,6
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		31,7	31,9	30,5
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		38,6	59,7	38,6
Utsatt skatt forpliktelse		26,8	8,7	22,7
Ansvarlig lånekapital	10,11,12	703,5	702,9	703,5
Sum gjeld		33.435,0	32.790,0	32.618,6
Innskutt egenkapital		595,1	595,1	595,1
Opptjent egenkapital		2.456,5	2.244,0	2.581,0
Udisponert ordinært resultat		178,5	173,5	0,0
Sum egenkapital		3.230,1	3.012,6	3.176,1
Sum gjeld og egenkapital		36.665,1	35.802,6	35.794,7

Endring egenkapital konsern

(Beløp i mill.)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					
	Sum egenkapital	Egenkap. bevis	Overkurs	Utjevningssfond	Grunnfondskapital	Tilgjengelig			Udisponert resultat
						Gavefond	for salg reserve	Annen egenkap.	
2. kvartal 2017									
Egenkapital pr. 31.12.2016	3.176,1	207,3	387,8	379,0	1.573,7	38,1	174,7	415,5	0,0
Resultat	178,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	178,5
Endr. i virkelig verdi for investeringer TFS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktuarielle gev. og tap på ytelsesplaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	178,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	178,5
Utbytte til EK-bevisiere 2016 vedtatt	-82,9	0,0	0,0	-82,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2016 vedtatt	-41,5	0,0	0,0	0,0	-41,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Endringer gavefondet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 30.06.2017	3.230,1	207,3	387,8	296,1	1.532,1	38,1	174,7	415,5	178,5

	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					
	Sum egenkapital	Egenkap. bevis	Overkurs	Utjevningssfond	Grunnfondskapital	Tilgjengelig			Udisponert resultat
						Gavefond	for salg reserve	Annen egenkap.	
2. kvartal 2016									
Egenkapital pr. 31.12.2015	2.951,1	207,3	387,8	341,2	1.432,1	38,1	180,5	364,1	0,0
Resultat	173,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	173,5
Endr. i virkelig verdi for investeringer TFS	-9,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,4	0,0	0,0
Aktuarielle gev. og tap på ytelsesplaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	164,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,4	0,0	173,5
Utbytte til EK-bevisiere 2015 vedtatt	-68,4	0,0	0,0	-68,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2015 vedtatt	-34,2	0,0	0,0	0,0	-34,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Endringer gavefondet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 30.06.2016	3.012,6	207,3	387,8	272,8	1.397,9	38,1	171,1	364,1	173,5

2016	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					
	Sum egenkapital	Egenkap. bevis	Overkurs	Utjevningssfond	Grunnfondskapital	Tilgjengelig			Udisponert resultat
						Gavefond	for salg reserve	Annen egenkap.	
Egenkapital pr. 31.12.2015	2.951,1	207,3	387,8	341,2	1.432,1	38,1	180,5	364,1	0,0
Årsresultat	331,2	0,0	0,0	105,3	174,4	0,0	0,0	51,5	0,0
Endr. i virkelig verdi for investeringer TFS	-5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,8	0,0	0,0
Aktuarielle gev. og tap på ytelsesplaner	2,2	0,0	0,0	0,9	1,4	0,0	0,0	-0,1	0,0
Totalresultat	327,6	0,0	0,0	106,2	175,8	0,0	-5,8	51,4	0,0
Utbytte til EK-bevisiere 2015 vedtatt	-68,4	0,0	0,0	-68,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2015 vedtatt	-34,2	0,0	0,0	0,0	-34,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Endringer gavefondet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2016	3.176,1	207,3	387,8	379,0	1.573,7	38,1	174,7	415,5	0,0

Kontantstrømoppstilling

(Beløp i mill.)		30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Driftsaktiviteter				
Resultat før skattekostnad		229,2	223,6	427,4
Justert for:				
Endring i netto opptj. renteinntekter og pål. rentekostnader		34,1	31,2	-2,3
Netto inn-/utbetaling av lån til kunder		-395,7	-1.103,5	-1.700,4
Endring i sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi		-386,5	-176,8	268,3
Endring i øvrige eiendeler i forbindelse med driften		-49,2	-49,7	-47,8
Netto inn-/utbetaling av innlån fra kredittinstitusjoner		0,9	1,3	0,0
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder		118,6	1.023,0	729,0
Endring i øvrig gjeld i forbindelse med driften		-17,1	12,9	-26,1
Ikke-kontante poster inkludert i resultat før skattekostnad		9,2	5,9	15,5
Netto gevinst/tap fra investeringsaktiviteter		-30,6	-0,3	-17,9
Netto gevinst/tap fra finansieringsaktiviteter		4,8	-1,6	-0,1
Periodens betalte skatt		-91,4	-101,7	-98,4
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	A	-573,7	-135,7	-452,8
Investeringsaktiviteter				
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler		-15,3	-50,2	-63,9
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler		101,3	1,1	1,2
Netto inn-/utbetaling ved salg/kjøp av finansielle investeringer		215,2	0,0	9,7
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	B	301,2	-49,1	-53,0
Finansieringsaktiviteter				
Netto inn-/utbetaling ved låneopptak til/fra kredittinstitusjoner		-30,0	-30,0	-60,0
Utbetaling ved tilbakebetaling av verdipapirer		-2.094,9	-3.013,4	-4.386,4
Innbetaling ved utstedelse av verdipapirer		2.805,0	3.197,8	4.955,9
Utbetaling av utbytte		-82,9	-68,4	-68,4
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	C	597,2	86,0	441,1
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	A+B+C	324,7	-98,8	-64,7
Kontanter og kontantekvivalenter pr. 01.01.		321,4	386,1	386,1
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		646,1	287,3	321,4

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer.

Note 1 - Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Regnskapsprinsipper

Kvartalsregnskapet for konsernet er utarbeidet i overensstemmelse med IFRS (herunder IAS 34 Interim Financial Reporting). Beskrivelse av de regnskapsprinsipper som er lagt til grunn ved avleggelse av regnskapet fremkommer i årsrapporten for 2016. Regnskapsprinsipper og beregningsmetoder er i all vesentlighet uendret fra årsregnskapet for 2016.

Alle beløp er oppgitt i mill. kroner og vedrører konsernet dersom ikke annet er angitt spesifikt. Kvartalsregnskapet er ikke revidert.

Vurderinger og anvendelse av estimater

Utarbeidelse av konsernregnskapet medfører at ledelsen gjør estimater og skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper og dermed regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. For nærmere redegjørelse vises til årsrapport 2016, note 3 vurderinger og anvendelse av estimater.

Note 2 - Driftssegmenter

Segmentrapporteringen er basert på bankens interne rapporteringsformat, hvor morbank og boligkreditselskapet er splittet i privatmarked, bedriftsmarked og finans. I tillegg kommer øvrige datterselskap, samt et ikke rapporterbart segment med poster som ikke er fordelt til øvrige segmenter.

Resultat

30.06.2017	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Sparebanken Øst Eiendom AS	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Netto rente- og provisjonsinntekter	160,6	54,1	-13,4	60,7	-2,6	13,6	0,3	273,3
Andre inntekter	30,4	4,9	20,8	-11,8	41,2	23,8	-9,5	99,8
Driftskostnader	26,0	7,8	0,0	16,7	7,7	83,5	-2,9	138,8
Resultat før tap	165,0	51,2	7,4	32,2	30,9	-46,1	-6,3	234,3
Tap på utlån og garantier	-0,1	2,2	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	5,1
Resultat før skattekostnad	165,1	49,0	7,4	29,2	30,9	-46,1	-6,3	229,2
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	7,3	5,2	39,8	-1,6	50,7
Resultat etter skatt	165,1	49,0	7,4	21,9	25,7	-85,9	-4,7	178,5

30.06.2016	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Sparebanken Øst Eiendom AS	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Netto rente- og provisjonsinntekter	152,9	83,1	-14,5	59,2	-3,1	7,3	-0,6	284,3
Andre inntekter	27,9	5,5	16,3	-10,2	14,3	48,0	-9,1	92,7
Driftskostnader	27,3	9,3	0,0	16,0	9,4	93,7	-4,3	151,4
Resultat før tap	153,5	79,3	1,8	33,0	1,8	-38,4	-5,4	225,6
Tap på utlån og garantier	0,0	-2,2	0,0	4,2	0,0	0,0	0,0	2,0
Resultat før skattekostnad	153,5	81,5	1,8	28,8	1,8	-38,4	-5,4	223,6
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	7,2	0,4	43,8	-1,3	50,1
Resultat etter skatt	153,5	81,5	1,8	21,6	1,4	-82,2	-4,1	173,5

31.12.2016	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Sparebanken Øst Eiendom AS	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Netto rente- og provisjonsinntekter	296,5	137,9	-25,1	117,6	-6,3	25,8	-0,6	545,8
Andre inntekter	58,5	10,7	36,3	-21,4	27,6	76,2	-15,3	172,6
Driftskostnader	62,7	20,7	0,0	31,3	16,0	162,1	-8,5	284,3
Resultat før tap	292,3	127,9	11,2	64,9	5,3	-60,1	-7,4	434,1
Tap på utlån og garantier	-0,1	-2,7	0,0	9,5	0,0	0,0	0,0	6,7
Resultat før skattekostnad	292,4	130,6	11,2	55,4	5,3	-60,1	-7,4	427,4
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	14,0	0,2	83,8	-1,8	96,2
Resultat etter skatt	292,4	130,6	11,2	41,4	5,1	-143,9	-5,6	331,2

Balanse

30.06.2017	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Sparebanken Øst Eiendom AS	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Utlån til og fordringer på kunder	23.913,2	3.961,1	0,0	1.800,0	0,0	515,4	-101,0	30.088,7
Andre eiendeler	7,2	0,0	5.143,4	22,6	262,6	2.886,3	-1.745,7	6.576,4
Sum eiendeler	23.920,4	3.961,1	5.143,4	1.822,6	262,6	3.401,7	-1.846,7	36.665,1
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.818,1	2.721,5	1.394,7	13,5	0,0	114,9	-24,6	14.038,1
Annen gjeld/mellomregning	14.102,3	1.239,6	3.748,7	1.553,1	137,9	250,6	-1.635,3	19.396,9
Egenkapital	0,0	0,0	0,0	256,0	124,7	3.036,2	-186,8	3.230,1
Sum gjeld og egenkapital	23.920,4	3.961,1	5.143,4	1.822,6	262,6	3.401,7	-1.846,7	36.665,1

30.06.2016	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Sparebanken Øst Eiendom AS	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Utlån til og fordringer på kunder	22.877,1	4.045,5	0,0	1.705,1	0,0	654,3	-186,5	29.095,5
Andre eiendeler	7,9	0,0	5.662,0	23,3	343,3	2.859,9	-2.189,3	6.707,1
Sum eiendeler	22.885,0	4.045,5	5.662,0	1.728,4	343,3	3.514,2	-2.375,8	35.802,6
Innskudd fra og gjeld til kunder	10.292,6	2.310,6	1.509,0	17,9	0,0	118,0	-34,4	14.213,7
Annen gjeld/mellomregning	12.592,4	1.734,9	4.153,0	1.471,2	228,0	557,8	-2.161,0	18.576,3
Egenkapital	0,0	0,0	0,0	239,3	115,3	2.838,4	-180,4	3.012,6
Sum gjeld og egenkapital	22.885,0	4.045,5	5.662,0	1.728,4	343,3	3.514,2	-2.375,8	35.802,6

31.12.2016	PM	BM	Finans	AS Finansiering	Sparebanken Øst Eiendom AS	Ufordelt	Eliminering	Konsern
Utlån til og fordringer på kunder	23.638,3	3.895,8	0,0	1.721,0	0,0	627,2	-186,6	29.695,7
Andre eiendeler	8,5	0,0	4.637,6	22,4	324,0	2.776,4	-1.669,9	6.099,0
Sum eiendeler	23.646,8	3.895,8	4.637,6	1.743,4	324,0	3.403,6	-1.856,5	35.794,7
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.809,4	2.478,9	1.495,0	17,3	0,0	98,5	-11,7	13.887,4
Annen gjeld/mellomregning	13.837,4	1.416,9	3.142,6	1.492,0	225,1	280,2	-1.663,0	18.731,2
Egenkapital	0,0	0,0	0,0	234,1	98,9	3.024,9	-181,8	3.176,1
Sum gjeld og egenkapital	23.646,8	3.895,8	4.637,6	1.743,4	324,0	3.403,6	-1.856,5	35.794,7

Note 3 - Kapitaldekning

Konsernet benytter standardmetoden ved beregning av minimumskrav til ansvarlig kapital for kredittrisiko. Beregningen knyttet til operasjonell risiko beregnes ut fra basismetoden. CVA-tillegget beregnes etter standardmetoden. Engasjementsbeløp for derivater beregnes etter markedsverdimetoden.

Konsernets ansvarlige kapital skal til en hver tid oppfylle minstekravene til kapitaldekning med tillegg av en buffer som samsvarer med selskapets aksepterte risikotoleranse. Det henvises for øvrig til konsernets Pilar III-dokument, som ligger tilgjengelig på Sparebanken Øst sin nettside.

	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Ren kjernekapital			
Bokført egenkapital	3.051,6	2.839,1	3.176,1
Fradragsposter i ren kjernekapital			
Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-5,5	-5,8	-5,1
Utbytter	0,0	0,0	-124,4
Immaterielle eiendeler	0,0	0,0	0,0
Ren kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0	0,0
Ren kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	0,0	0,0
Sum ren kjernekapital	3.046,1	2.833,3	3.046,5
Øvrig kjernekapital			
Fondsobligasjoner	349,7	349,4	349,6
Fradragsposter i øvrig kjernekapital			
Øvrig kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0	0,0
Øvrig kjernekapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	0,0	0,0
Sum øvrig kjernekapital	349,7	349,4	349,6
Sum kjernekapital	3.395,8	3.182,7	3.396,0
Tilleggskapital			
Ansvarlig lån	349,8	349,6	349,7
Fradragsposter i tilleggskapital			
Tilleggskapital instrumenter i andre finansinst. (ikke signifikant)	0,0	0,0	0,0
Tilleggskapital instrumenter i andre finansinst. (signifikant)	0,0	0,0	0,0
Sum tilleggskapital	349,8	349,6	349,7
Netto ansvarlig kapital	3.745,6	3.532,3	3.745,7

Note 3 - Kapitaldekning (forts.)

	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Stater og sentralbanker	0,0	0,0	0,0
Lokale og regionale myndigheter	47,4	160,5	135,8
Offentlig eide foretak	0,0	0,0	0,0
Multilaterale utviklingsbanker	0,0	0,0	0,0
Institusjoner	185,4	291,4	202,4
Foretak	361,7	392,9	454,8
Massemarkedsengasjementer	1.511,8	1.537,1	1.522,3
Engasjementer med pant i eiendom	12.434,0	12.146,4	12.077,9
Forfalte engasjementer	113,6	163,5	171,4
Obligasjoner med fortrinsrett	311,2	251,8	232,3
Andeler i verdipapirfond	0,0	0,0	0,0
Egenkapitalposisjoner	798,8	797,1	810,1
Øvrige engasjementer	457,4	476,8	480,3
Verdipapirisering	36,1	98,0	62,4
Beregningsgrunnlag kreditt- og motpartsrisiko	16.257,3	16.315,5	16.149,7
Beregningsgrunnlag valutarisiko	0,0	0,0	0,0
Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	1.289,7	1.283,5	1.283,5
Beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet motpart (CVA)	248,3	437,5	263,5
Sum beregningsgrunnlag	17.795,3	18.036,5	17.696,7
Ren kjernekapitaldekning	17,12 %	15,71 %	17,21 %
Kjernekapitaldekning	19,08 %	17,65 %	19,19 %
Kapitaldekning	21,05 %	19,58 %	21,17 %
Buffere			
Bevaringsbuffer	444,9	450,9	442,4
Motsyklisk buffer	266,9	180,4	265,5
Systemrisikobuffer	533,9	541,1	530,9
Buffer for systemviktige banker	0,0	0,0	0,0
Sum bufferkrav	1.245,7	1.172,4	1.238,8
Tilgjengelig bufferkapital	2.245,3	2.021,6	2.250,1
Uvektet kjernekapitalandel *)	9,03 %	8,65 %	9,24 %

*) Uvektet kjernekapitalandel er beregnet pr. utgangen av kvartalet.

Note 4 - Tap på utlån og garantier kunder

	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Individuelle nedskrivninger					
Individuelle nedskrivninger ved periodens begynnelse	66,7	64,3	67,3	81,0	81,0
- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	3,4	1,5	5,6	11,7	14,9
+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0,9	4,4	2,0	7,8	8,5
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	4,5	2,3	9,2	4,6	10,6
- Tilbakef. individuelle nedskrivninger i perioden	3,4	3,3	7,6	15,5	17,9
= Individuelle nedskrivninger ved periodens slutt	65,3	66,2	65,3	66,2	67,3
Nedskrivninger på grupper av utlån					
Nedskrivninger på grupper av utlån ved periodens begynnelse	40,3	43,4	40,3	43,4	43,4
+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,1
= Nedskrivninger på grupper av utlån ved periodens slutt	40,3	43,4	40,3	43,4	40,3
Periodens tapskostnader					
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-1,4	1,9	-2,0	-14,8	-13,7
+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,1
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	12,9	1,8	19,1	16,3	22,3
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	0,1	1,7	0,2	4,0	8,6
- Periodens inngang på tidligere konstaterte tap	7,8	1,4	12,9	5,4	11,0
+/- Periodens amortiseringskost nedskrivninger	0,0	0,4	0,7	1,9	3,6
= Tap på utlån og garantier	3,8	4,4	5,1	2,0	6,7

Note 5 - Misligholdte og tapsutsatte engasjementer kunder

	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Brutto misligholdte engasjementer (over 90 dager)			
Næring	16,5	70,1	62,4
+ Person	153,5	126,6	141,6
= Brutto misligholdte engasjementer	170,0	196,7	204,0
- Individuelle nedskrivninger	65,3	66,0	66,4
= Netto misligholdte engasjementer	104,7	130,7	137,6
Tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjementer			
Næring	1,3	0,0	3,0
+ Person	0,1	1,3	0,1
= Brutto tapsutsatte engasjementer	1,4	1,3	3,1
- Individuelle nedskrivninger	0,0	0,2	0,9
= Netto tapsutsatte engasjementer	1,4	1,1	2,2
Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjementer			
Næring	17,8	70,1	65,4
+ Person	153,6	127,9	141,7
= Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjementer	171,4	198,0	207,1
- Individuelle nedskrivninger	65,3	66,2	67,3
= Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer	106,1	131,8	139,8

Note 6 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Lønnstgere	8.796,1	9.398,2	8.927,3
Offentlig forvaltning	393,3	351,5	408,7
Jordbruk, skogbruk, fiske etc.	116,6	123,1	119,1
Industri og bergverk, kraft og vannforsyning	822,6	584,3	583,7
Bygg og anlegg	375,9	322,3	406,8
Varehandel/hotell og restaurant	437,8	433,3	470,3
Transport/kommunikasjon	202,5	175,3	182,2
Forr.m. finans tjenesteyting	1.088,0	1.149,4	1.169,2
Tjenesteytende næringer ellers	744,2	703,3	709,0
Omsetning og drift av fast eiendom	968,3	855,9	816,2
Utlandet	92,8	117,1	94,9
Totalt	14.038,1	14.213,7	13.887,4

Note 7 - Brutto utlån til kunder fordelt på sektor og næring

	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Lønnstgere	26.043,3	25.007,9	25.771,4
Jordbruk, skogbruk, fiske etc.	105,3	96,6	111,2
Industri og bergverk, kraft og vannforsyning	89,6	93,1	94,0
Bygg og anlegg	364,1	616,2	474,4
Varehandel/hotell og restaurant	162,0	262,8	242,3
Transport/kommunikasjon	51,9	55,3	53,1
Forr.m. finans tjenesteyting	129,2	98,4	119,1
Tjenesteytende næringer ellers	707,4	575,1	628,2
Omsetning og drift av fast eiendom	2.512,3	2.365,5	2.276,6
Utlandet	29,2	34,2	33,0
Totalt	30.194,3	29.205,1	29.803,3

Note 8 - Geografisk fordeling av brutto utlån kunder

	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Drammen	4.592,5	4.379,9	4.513,1
Nedre Eiker	2.379,2	2.349,9	2.373,0
Øvre Eiker	1.993,0	1.880,1	1.907,9
Buskerud forøvrig	2.789,9	2.277,3	2.522,0
Oslo	5.922,6	5.909,6	5.977,3
Akershus	5.567,9	5.727,7	5.668,5
Vestfold	2.712,0	2.447,6	2.569,7
Østfold	1.526,8	1.420,5	1.523,9
Resten av landet	2.681,2	2.778,3	2.714,9
Utlandet	29,2	34,2	33,0
Totalt	30.194,3	29.205,1	29.803,3

Note 9 - Kredittrisiko

Risikoklassifiseringssystemene anvendes for beslutningsstøtte, overvåking og rapportering. Risikoparameterene fra klassifiseringssystemene inngår som en integrert del av kredittprosessen og oppfølging av nærings- og personmarkedsporteføljene. Risikoklassifiseringen gjøres med bakgrunn i en vektet beregning av ulike parametere knyttet til betjeningsevne, betjeningshistorikk og informasjon fra ekstern kredittinformasjonsleverandør.

Morbanken og Sparebanken Øst Boligkreditt AS sine porteføljer er basert på en risikoklassifisering bestående av 11 kategorier fra A til K. Risikoklasse A representerer laveste risikoklasse og risikoklasse K representerer høyeste risiko. I morbank og Sparebanken Øst Boligkreditt AS består risikoklasse J og K av engasjement der det foreligger objektive bevis på mislighold/tap og at engasjementene er under spesiell oppfølging. Pr. 30.06.17 er også porteføljen til AS Finansiering klassifisert i 11 kategorier. I tidligere perioder er porteføljen til AS Finansiering klassifisert i 5 kategorier og kriteriene for klassifisering avviker da fra morbank og Sparebanken Øst Boligkreditt AS. For sammenligningstall mot 30.06.2016 og 31.12.2016 er derfor klassifiseringen for konsernet fremstilt som i tabellen nedenfor.

30.06.2017	Brutto utlån	Garantiansvar	Trekkfasiliteter	Individ. nedskr.	Engasjementer	%
A	11.205,8	1,9	1.027,4	0,0	12.235,1	38,4
B	4.975,9	13,0	188,1	0,0	5.177,0	16,3
C	5.572,5	31,3	121,3	0,0	5.725,1	18,0
D	3.627,9	45,5	93,4	0,0	3.766,8	11,8
E	2.752,5	17,8	50,7	0,0	2.821,0	8,9
F	997,5	4,8	22,2	0,0	1.024,5	3,2
G	325,7	0,7	4,9	0,0	331,3	1,0
H	228,7	0,8	1,6	0,0	231,1	0,7
I	115,0	0,0	0,5	0,0	115,5	0,4
J	151,3	1,3	0,0	31,5	152,6	0,5
K	102,0	1,5	0,0	33,8	103,5	0,3
Ufordelt	139,5	0,8	7,2	0,0	147,5	0,5
Sum	30.194,3	119,4	1.517,3	65,3	31.831,0	100,0

30.06.2016	Brutto utlån	Garantiansvar	Trekkfasiliteter	Individ. nedskr.	Engasjementer	%
A-B (A)	15.808,1	19,7	1.124,1	2,2	16.951,9	55,0
C-D (B)	8.347,0	68,0	191,5	2,6	8.606,5	27,9
E-F (C)	3.809,9	57,9	102,4	22,6	3.970,2	12,9
G-I (D)	900,0	1,2	13,0	24,7	914,2	3,0
J-K (E)	194,3	0,3	0,4	13,1	195,0	0,6
Ufordelt	145,8	12,8	35,4	1,0	194,0	0,6
Sum	29.205,1	159,9	1.466,8	66,2	30.831,8	100,0

31.12.2016	Brutto utlån	Garantiansvar	Trekkfasiliteter	Individ. nedskr.	Engasjementer	%
A-B (A)	16.329,6	16,1	1.161,2	4,8	17.506,9	55,6
C-D (B)	8.704,3	95,6	251,5	2,6	9.051,4	28,7
E-F (C)	3.675,8	30,8	86,3	21,9	3.792,9	12,0
G-I (D)	795,0	1,5	8,5	20,6	805,0	2,6
J-K (E)	183,5	2,3	0,4	17,3	186,2	0,6
Ufordelt	115,1	7,9	29,5	0,1	152,5	0,5
Sum	29.803,3	154,2	1.537,4	67,3	31.494,9	100,0

Note 10 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

30.06.2017	Virkelig verdi over resultatet		Tilgjengelig for salg	Holdt til forfall	Amortisert kost*	Totalt
	Holdt for omsetning	Utpekt til virkelig verdi				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0	536,5	536,5
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	109,6	109,6
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	0,0	0,0	0,0	30.088,7	30.088,7
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	4.617,3	53,7	0,0	0,0	0,0	4.671,0
Aksjer og andeler	15,0	0,0	433,7	0,0	0,0	448,7
Finansielle derivater**	361,6	0,0	0,0	0,0	0,0	361,6
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum finansielle eiendeler	4.993,9	53,7	433,7	0,0	30.734,8	36.216,1
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	61,1	61,1
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	0,0	0,0	0,0	14.038,1	14.038,1
Finansielle derivater**	26,2	0,0	0,0	0,0	0,0	26,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	0,0	0,0	18.346,9	18.346,9
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	0,0	0,0	703,5	703,5
Sum finansiell gjeld	26,2	0,0	0,0	0,0	33.149,6	33.175,8

* Inkluderer sikret gjeld

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes

30.06.2016	Virkelig verdi over resultatet		Tilgjengelig for salg	Holdt til forfall	Amortisert kost*	Totalt
	Holdt for omsetning	Utpekt til virkelig verdi				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0	276,4	276,4
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	10,9	10,9
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	0,0	0,0	0,0	29.095,5	29.095,5
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	4.649,6	81,3	0,0	0,0	0,0	4.730,9
Aksjer og andeler	24,4	0,0	435,8	0,0	0,0	460,2
Finansielle derivater**	565,8	0,0	0,0	0,0	0,0	565,8
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	0,0	0,0	0,0	201,2	0,0	201,2
Sum finansielle eiendeler	5.239,8	81,3	435,8	201,2	29.382,8	35.340,9
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	121,6	121,6
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	0,0	0,0	0,0	14.213,7	14.213,7
Finansielle derivater**	32,8	0,0	0,0	0,0	0,0	32,8
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	0,0	0,0	17.451,8	17.451,8
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	0,0	0,0	702,9	702,9
Sum finansiell gjeld	32,8	0,0	0,0	0,0	32.490,0	32.522,8

* Inkluderer sikret gjeld

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes

Note 10 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser (forts.)

31.12.2016	Virkelig verdi over resultatet		Tilgjengelig for salg	Holdt til forfall	Amortisert kost*	Totalt
	Holdt for omsetning	Utpekt til virkelig verdi				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0	311,9	311,9
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	9,5	9,5
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	0,0	0,0	0,0	29.695,7	29.695,7
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	4.229,7	55,4	0,0	0,0	0,0	4.285,1
Aksjer og andeler	14,4	0,0	445,7	0,0	0,0	460,1
Finansielle derivater**	369,6	0,0	0,0	0,0	0,0	369,6
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	0,0	0,0	0,0	205,4	0,0	205,4
Sum finansielle eiendeler	4.613,7	55,4	445,7	205,4	30.017,1	35.337,3
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	90,2	90,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	0,0	0,0	0,0	13.887,4	13.887,4
Finansielle derivater**	47,5	0,0	0,0	0,0	0,0	47,5
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	0,0	0,0	17.614,6	17.614,6
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	0,0	0,0	703,5	703,5
Sum finansiell gjeld	47,5	0,0	0,0	0,0	32.295,7	32.343,2

* Inkluderer sikret gjeld

** Inkluderer derivater hvor sikringsbokføring anvendes

Note 11 - Finansielle eiendeler og forpliktelser

Banken bruker følgende verdsettelseshierarki for å fastsette virkelig verdi på finansielle instrumenter:

Nivå 1: Observerbare omsetningskurser i aktive markeder

Nivå 2: Observerbare omsetningskurser i mindre aktive markeder eller bruk av input som er observerbar, enten direkte eller indirekte

Nivå 3: Verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata

Det vises til note 22 i årsrapporten for 2016 for nærmere omtale av de enkelte regnskapspostene.

30.06.2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Virkelig verdi	Bokført verdi
Amortisert kost					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	536,5	0,0	0,0	536,5	536,5
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	109,6	109,6	109,6
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	0,0	30.089,7	30.089,7	30.088,7
Sertifikater og obligasjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum eiendeler til amortisert kost	536,5	0,0	30.199,3	30.735,8	30.734,8
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	61,1	0,0	61,1	61,1
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	14.038,1	0,0	14.038,1	14.038,1
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	18.519,9	0,0	18.519,9	18.346,9
Ansvarlig lånekapital	0,0	708,7	0,0	708,7	703,5
Sum gjeld til amortisert kost	0,0	33.327,8	0,0	33.327,8	33.149,6
Virkelig verdi					
Sertifikater og obligasjoner	0,0	4.671,0	0,0	4.671,0	4.671,0
Aksjer og andeler					
-til virkelig verdi over resultatet	15,0	0,0	0,0	15,0	15,0
-tilgjengelig for salg	0,0	0,0	433,7	433,7	433,7
Finansielle derivater	0,0	361,6	0,0	361,6	361,6
Sum eiendeler til virkelig verdi	15,0	5.032,6	433,7	5.481,3	5.481,3
Finansielle derivater	0,0	26,2	0,0	26,2	26,2
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	26,2	0,0	26,2	26,2

30.06.2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Virkelig verdi	Bokført verdi
Amortisert kost					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	276,4	0,0	0,0	276,4	276,4
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	10,9	10,9	10,9
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	0,0	29.097,8	29.097,8	29.095,5
Sertifikater og obligasjoner	0,0	207,5	0,0	207,5	201,2
Sum eiendeler til amortisert kost	276,4	207,5	29.108,7	29.592,6	29.584,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	121,6	0,0	121,6	121,6
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	14.213,7	0,0	14.213,7	14.213,7
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	17.431,4	0,0	17.431,4	17.451,8
Ansvarlig lånekapital	0,0	682,9	0,0	682,9	702,9
Sum gjeld til amortisert kost	0,0	32.449,6	0,0	32.449,6	32.490,0

Note 11 - Finansielle eiendeler og forpliktelser (forts.)

(forts.)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Virkelig verdi	Bokført verdi
Virkelig verdi					
Sertifikater og obligasjoner	0,0	4.730,9	0,0	4.730,9	4.730,9
Aksjer og andeler					
-til virkelig verdi over resultatet	12,2	12,2	0,0	24,4	24,4
-tilgjengelig for salg	0,0	0,0	435,8	435,8	435,8
Finansielle derivater	0,0	565,8	0,0	565,8	565,8
Sum eiendeler til virkelig verdi	12,2	5.308,9	435,8	5.756,9	5.756,9
Finansielle derivater	0,0	32,8	0,0	32,8	32,8
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	32,8	0,0	32,8	32,8

31.12.2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Virkelig verdi	Bokført verdi
Amortisert kost					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	311,9	0,0	0,0	311,9	311,9
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	0,0	9,5	9,5	9,5
Netto utlån til og fordringer på kunder	0,0	0,0	29.696,2	29.696,2	29.695,7
Sertifikater og obligasjoner	0,0	208,1	0,0	208,1	205,4
Sum eiendeler til amortisert kost	311,9	208,1	29.705,7	30.225,7	30.222,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	90,2	0,0	90,2	90,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	0,0	13.887,4	0,0	13.887,4	13.887,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	17.677,0	0,0	17.677,0	17.614,6
Ansvarlig lånekapital	0,0	699,8	0,0	699,8	703,5
Sum gjeld til amortisert kost	0,0	32.354,4	0,0	32.354,4	32.295,7
Virkelig verdi					
Sertifikater og obligasjoner	0,0	4.285,1	0,0	4.285,1	4.285,1
Aksjer og andeler					
-til virkelig verdi over resultatet	12,8	1,6	0,0	14,4	14,4
-tilgjengelig for salg	0,0	0,0	445,7	445,7	445,7
Finansielle derivater	0,0	369,6	0,0	369,6	369,6
Sum eiendeler til virkelig verdi	12,8	4.656,3	445,7	5.114,8	5.114,8
Finansielle derivater	0,0	47,5	0,0	47,5	47,5
Sum gjeld til virkelig verdi	0,0	47,5	0,0	47,5	47,5

Bevegelse i nivå 3 for poster vurdert til virkelig verdi	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Balanse pr. 01.01.	445,7	445,2	445,2
Netto gevinster	2,4	0,0	0,0
Kjøp av aksjer	0,7	0,0	6,3
Avhending	15,1	0,0	0,0
Verdiendring	0,0	-9,5	-5,9
Overført fra nivå 1 og 2	0,0	0,0	0,0
Balanse pr. utgangen av perioden	433,7	435,8	445,7

Bevegelse i nivå 3 i 1. halvår 2017 gjelder poster klassifisert som tilgjengelig for salg. Tilgang på 0,7 mill. kroner gjelder kjøp av aksjer i Balder Betaling AS. Avgang i nivå 3 i 1. halvår 2017 gjelder salg av aksjer i Eiendoms kreditt AS. Vederlaget var 15,1 mill. kroner som ga en realisert gevinst på 2,4 mill. kroner. Ved utgangen av 1. halvår 2017 er investeringen i Frende Holding AS verdsatt til 220 mill. kroner og investeringen i Eksportfinans ASA verdsatt til 195 mill. kroner.

Note 12 - Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Obligasjoner, pålydende	17.949,8	16.861,1	17.228,3
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	258,3	451,1	270,2
Påløpt rente	138,8	139,6	116,1
Sum verdipapirgjeld	18.346,9	17.451,8	17.614,6

Endring verdipapirgjeld	30.06.2017	Emittert	Forfalt/innløst	Endring egenbeholdn.	Øvrige endr. inkl. valuta	31.12.2016
Obligasjoner, pålydende	8.271,0	300,0	1.093,0	0,0	0,0	9.064,0
OMF, pålydende NOK	9.381,0	2.500,0	998,0	0,0	0,0	7.879,0
OMF, pålydende SEK (omregn. NOK)	297,8	0,0	0,0	0,0	12,5	285,3
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	258,3	0,0	0,0	0,0	-11,9	270,2
Påløpt rente	138,8	0,0	0,0	0,0	22,7	116,1
Sum verdipapirgjeld	18.346,9	2.800,0	2.091,0	0,0	23,3	17.614,6

Endring ansv. lånekapital og fondsobl.lån	30.06.2017	Emittert	Forfalt/innløst	Endring egenbeholdn.	Øvrige endr. inkl. valuta	31.12.2016
Ordinær ansvarlig lånekapital, pålydende	350,0	0,0	0,0	0,0	0,0	350,0
Fondsobligasjonslån, pålydende	350,0	0,0	0,0	0,0	0,0	350,0
Verdijusteringer (inkl. over-/underkurs)	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,7
Påløpt rente	4,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	4,2
Sum ansv. lånekapital og fondsobl.lån	703,5	0,0	0,0	0,0	0,0	703,5

Note 13 - Finansielle derivater

30.06.2017

Virkelig verdi over resultatet	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	7,0	0,0	0,0
Valutabytteavtaler (valutaswapper)	0,0	0,0	0,0
Sum valutainstrumenter	7,0	0,0	0,0
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (renteswapper)	615,5	0,0	16,1
Rentebytteavtaler (FRA)	0,0	0,0	0,0
Standardiserte rentebytteavtaler (futures)	0,0	0,0	0,0
Sum renteinstrumenter	615,5	0,0	16,1
Garanti overfor Eksportfinans ASA *)	72,7	1,2	0,0
Sum andre derivater	72,7	1,2	0,0

Anvendt for sikringsbokføring	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	0,0	0,0	0,0
Valutabytteavtaler (valutaswapper)	304,9	0,0	7,5
Sum valutainstrumenter	304,9	0,0	7,5
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (renteswapper)	5.615,0	360,4	2,6
Rentebytteavtaler (FRA)	0,0	0,0	0,0
Standardiserte rentebytteavtaler (futures)	0,0	0,0	0,0
Sum renteinstrumenter	5.615,0	360,4	2,6
Sum derivater		361,6	26,2

*) Beløpet på MNOK 1,2 er netto positiv verdiutvikling i garantert portefølje pr. 30.06.17 etter at årlig utvekslingsbeløp er fratrukket. Derivatets underliggende verdi, ikke hensyntatt utvekslingsbeløp, var positiv med MNOK 44,2 pr. 30.06.17.

30.06.2016

Virkelig verdi over resultatet	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	7,0	0,2	0,0
Valutabytteavtaler (valutaswapper)	0,0	0,0	0,0
Sum valutainstrumenter	7,0	0,2	0,0
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (renteswapper)	792,6	0,0	23,5
Rentebytteavtaler (FRA)	0,0	0,0	0,0
Standardiserte rentebytteavtaler (futures)	0,0	0,0	0,0
Sum renteinstrumenter	792,6	0,0	23,5
Garanti overfor Eksportfinans ASA *)	72,7	2,6	0,0
Sum andre derivater	72,7	2,6	0,0

Note 13 - Finansielle derivater (forts.)

Anvendt for sikringsbøkføring	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	0,0	0,0	0,0
Valutabytteavtaler (valutaswapper)	304,9	0,0	9,3
Sum valutainstrumenter	304,9	0,0	9,3
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (renteswapper)	5.715,0	563,0	0,0
Rentebytteavtaler (FRA)	0,0	0,0	0,0
Standardiserte rentebytteavtaler (futures)	0,0	0,0	0,0
Sum renteinstrumenter	5.715,0	563,0	0,0
Sum derivater		565,8	32,8

*) Beløpet på MNOK 2,6 er netto positiv verdiutvikling i garantert portefølje pr. 30.06.16 etter at årlig utvekslingsbeløp er fratrukket. Derivatets underliggende verdi, ikke hensyntatt utvekslingsbeløp, var positiv med MNOK 35,7 pr. 30.06.16.

31.12.2016

Virkelig verdi over resultatet	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	7,0	0,0	0,2
Valutabytteavtaler (valutaswapper)	0,0	0,0	0,0
Sum valutainstrumenter	7,0	0,0	0,2
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (renteswapper)	707,6	0,6	11,6
Rentebytteavtaler (FRA)	0,0	0,0	0,0
Standardiserte rentebytteavtaler (futures)	0,0	0,0	0,0
Sum renteinstrumenter	707,6	0,6	11,6
Garanti overfor Eksportfinans ASA *)	72,7	7,8	0,0
Sum andre derivater	72,7	7,8	0,0

Anvendt for sikringsbøkføring	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	0,0	0,0	0,0
Valutabytteavtaler (valutaswapper)	304,9	0,0	20,1
Sum valutainstrumenter	304,9	0,0	20,1
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (renteswapper)	6.215,0	361,2	15,6
Rentebytteavtaler (FRA)	0,0	0,0	0,0
Standardiserte rentebytteavtaler (futures)	0,0	0,0	0,0
Sum renteinstrumenter	6.215,0	361,2	15,6
Sum derivater		369,6	47,5

*) Beløpet på MNOK 7,8 er netto positiv verdiutvikling i garantert portefølje pr. 31.12.16 etter at årlig utvekslingsbeløp er fratrukket. Derivatets underliggende verdi, ikke hensyntatt utvekslingsbeløp, var positiv med MNOK 41,0 pr. 31.12.16.

Note 14 - Motregning finansielle instrumenter

Konsernets motregningsadgang følger alminnelige regler i norsk lov. Mot finansielle institusjoner er det inngått standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler som gir partene motregningsrett ved eventuelt mislighold. Det er i tillegg inngått tilleggsavtaler om om sikkerhetsstillelse (CSA).

Det er ikke foretatt motregning i balanseførte beløp i henhold til opplysningskravet om motregning.

I morbanken foreligger det ingen avtaler om motregningsrett ved eventuelt mislighold eller inngåtte CSA-avtaler.

Eksposering pr. 30.06.2017	Brutto beløp	Motregnet	Balanseført beløp	Beløp som er gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Finansielle derivater eiendeler	184,4	0,0	184,4	-7,5	176,9
Finansielle derivater gjeld	7,5	0,0	7,5	-7,5	0,0
Eksposering pr. 30.06.2016					
Finansielle derivater eiendeler	264,2	0,0	264,2	-9,3	254,9
Finansielle derivater gjeld	9,3	0,0	9,3	-9,3	0,0
Eksposering pr. 31.12.2016					
Finansielle derivater eiendeler	183,1	0,0	183,1	-20,1	163,0
Finansielle derivater gjeld	20,1	0,0	20,1	-20,1	0,0

Note 15 - Netto renteinntekter

	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,4	0,4	0,8	1,2	1,9
Renter av utlån til kunder	238,3	246,3	471,8	494,7	955,8
Renter av sertifikater og obligasjoner	18,2	20,6	38,6	41,8	79,7
Sum renteinntekter	256,9	267,3	511,2	537,7	1.037,4
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	0,8	1,9	1,6	3,8	6,8
Renter på innskudd fra kunder	29,1	34,9	58,7	68,7	132,1
Renter på verdipapirgjeld	76,5	76,5	158,8	155,8	314,2
Renter på ansvarlig lånekapital	6,5	6,6	13,1	13,4	26,8
Sikringsfondsavgift*	2,9	0,0	5,7	11,7	11,7
Sum rentekostnader	115,8	119,9	237,9	253,4	491,6
Netto renteinntekter	141,1	147,4	273,3	284,3	545,8

*Avgift til Bankenes sikringsfond er i 2017 periodisert månedlig. I 2016 ble avgiften i sin helhet belastet regnskapet i 1. kvartal.

Note 16 - Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter

	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	3,6	7,0	13,0	13,0	18,9
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og aksjederivater	0,6	-0,4	5,4	-1,5	17,0
Netto verdiendring og gevinst/tap på basisswapper	0,0	-1,4	0,0	-1,0	-1,0
Netto verdiendring og gevinst/tap på andre finansielle instrumenter	2,3	20,0	2,5	22,4	40,9
Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter	6,5	25,2	20,9	32,9	75,8

Note 17 - Driftskostnader

	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Lønnskostnader inkl. aga *)	28,2	31,1	67,1	68,7	137,6
Pensjonskostnader	3,0	3,5	6,7	7,3	11,2
Andre personalrelaterte kostnader	1,3	2,0	3,3	3,9	8,0
IT-kostnader	8,4	7,4	17,0	15,2	31,8
Andre administrasjonskostnader	4,4	4,0	8,2	8,2	16,2
Avskrivning/nedskrivning/verdiendring ikke-finansielle eiendeler	4,9	14,4	9,9	18,8	28,7
Driftskostnader eiendommer og lokaler	4,7	5,7	10,1	11,2	19,7
Honorarer	3,5	4,6	6,9	8,1	12,4
Øvrige driftskostnader	4,4	4,9	9,6	10,0	18,7
Sum driftskostnader	62,8	77,6	138,8	151,4	284,3

*) Inkluderer finansskatt i 2017.

Note 18 - Garantiansvar og andre poster utenom balansen

Garantiansvar	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Betalingsgarantier	34,6	73,7	70,1
Kontraktsgarantier	55,4	55,7	55,1
Lånegarantier	14,0	14,0	13,9
Annet garantiansvar	15,4	16,5	15,1
Sum garantier overfor kunder	119,4	159,9	154,2
Garanti overfor Eksportfinans ASA *	72,7	72,7	72,7
Sum garantiansvar	192,1	232,7	226,9

* Banken har stilt garanti overfor Eksportfinans ASA. Garantien er et derivat. Derivatets verdi ekskl. utvekslingsoppgjør var positiv med MNOK 44,2 pr. 30.06.17 mot MNOK 41,0 pr. 31.12.16. Pr. 30.06.16 var den positiv med MNOK 35,7.

Pantstillelser	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Obligasjoner, pål. verdi, stilt som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank	481,0	590,0	415,0
Sum pantstillelser	481,0	590,0	415,0

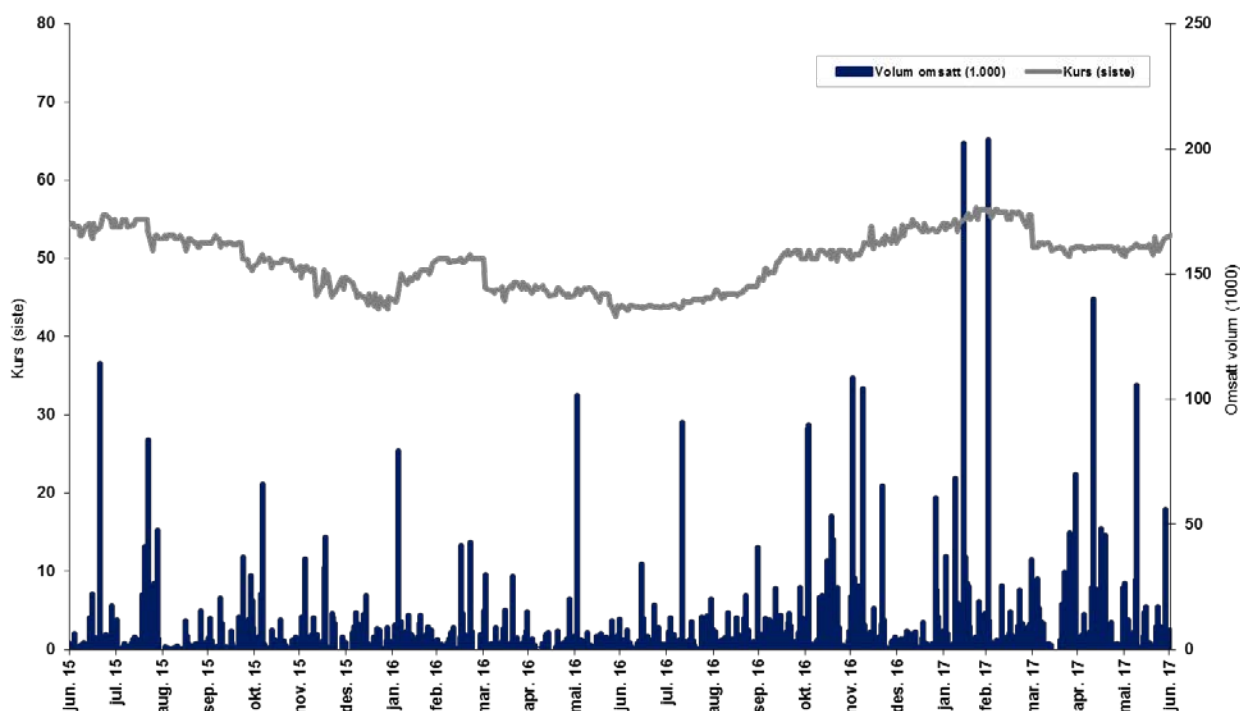
I forbindelse med ratingprosessen av Sparebanken Øst Boligkreditt AS, har banken utstedt en garanti for alle OMF-forpliktelse i boligkredittforetaket. OMF-forpliktelsene utgjør pålydende MNOK 9.678,9 pr. 30.06.17, MNOK 8.164,4 pr. 31.12.16 og MNOK 8.104,1 pr. 30.06.16. Morbankens beholdning av OMF pålydende MNOK 500 pr. 30.06.16 er trukket ut. Pr. 30.06.17 og 31.12.16 har morbank ingen beholdning av OMF i Sparebanken Øst Boligkreditt AS.

Fortrinnsrett	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Fortrinnsrett iht. finansforetaksloven § 11-15 (pålydende)*	9.678,9	8.604,1	8.164,4
Sum fortrinnsrett	9.678,9	8.604,1	8.164,4

*Herav inkl. beholdning eiet av morbank pålydende MNOK 500 pr. 30.06.2016.

Note 19 - Egenkapitalbevis

Sparebanken Øst (SPOG)

De 20 største egenkapitalbeviserne pr. 30.06.2017

Navn	Antall	%	Navn	Antall	%
1 MP Pensjon	1.807.105	8,72 %	11 Pareto AS	315.476	1,52 %
2 Directmarketing Invest AS	999.500	4,82 %	12 Profond AS	298.141	1,44 %
3 Verdipapirfondet Eika utbytte	619.459	2,99 %	13 Wenaasgruppen AS	273.000	1,32 %
4 Storetind AS	574.445	2,77 %	14 Bergen Kommunale Pensjonsk.	265.000	1,28 %
5 Hansen, Asbjørn Rudolf	496.443	2,39 %	15 Jal Holding AS	198.104	0,96 %
6 Citibank NA New York (Nom.)	460.987	2,22 %	16 Danske Bank AS (Nom.)	156.842	0,76 %
7 Cape Invest AS	431.609	2,08 %	17 Nordenfjelske Bykreditts Stiftelse	156.318	0,75 %
8 Jag Holding AS	425.900	2,05 %	18 DnB Markets	152.000	0,73 %
9 Foretaks konsulenter AS	385.100	1,86 %	19 Løkke, Helge Arnfinn	148.433	0,72 %
10 AS Andersen Eiendomsselskap	354.500	1,71 %	20 Tomtefeste 1 AS	140.278	0,68 %

Eierbrøk morbank

	01.01.2017	01.01.2016
Egenkapitalbeviskapital	207,3	207,3
Overkursfond	387,8	387,8
Utjevningsfond (ekskl. utbytte)	296,1	272,8
Andel tilgjengelig for salg reserve	63,3	68,0
Sum teller (A)	954,5	935,9
Sum egenkapital (årets avsetning til utbytter holdt utenom)	2.636,1	2.484,4
Sum nevner (B)	2.636,1	2.484,4
Eierbrøk (A/B) i %	36,21	37,67

Resultatregnskap morbank

(Beløp i mill.)	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Renteinntekter	160,0	179,8	324,2	361,5	689,4
Rentekostnader	80,1	88,1	166,6	189,3	357,3
Netto renteinntekter	79,9	91,7	157,6	172,2	332,1
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	23,9	23,3	48,1	45,7	94,1
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	3,1	3,8	7,0	7,7	15,3
Utbytte	16,0	26,6	16,0	26,6	81,9
Netto verdiendring og gevinst/tap fra finansielle instrumenter	10,2	28,6	31,6	35,3	71,1
Andre driftsinntekter	1,4	1,3	2,9	3,1	5,3
Netto andre driftsinntekter	48,4	76,0	91,6	103,0	237,1
Lønn m.v.	28,2	32,2	64,8	68,0	131,6
Administrasjonskostnader	10,6	9,7	20,6	19,6	40,7
Avskrivning/nedskrivning/verdiendring ikke-finansielle eiendeler	3,2	2,8	6,3	5,7	11,4
Andre driftskostnader	10,2	12,5	22,6	23,9	43,4
Sum driftskostnader	52,2	57,2	114,3	117,2	227,1
Resultat før tap	76,1	110,5	134,9	158,0	342,1
Tap på utlån og garantier	1,2	2,3	2,1	-2,2	-2,8
Resultat før skattekostnad	74,9	108,2	132,8	160,2	344,9
Skattekostnad	15,2	20,9	29,1	34,2	65,2
Resultat etter skatt	59,7	87,3	103,7	126,0	279,7
Resultat pr. egenkapitalbevis	1,04	1,59	1,81	2,29	5,08
Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	1,04	1,59	1,81	2,29	5,08

Totalresultat morbank

(Beløp i mill.)	2. kvartal 2017	2. kvartal 2016	1.1.-30.6.2017	1.1.-30.6.2016	Året 2016
Resultat etter skatt	59,7	87,3	103,7	126,0	279,7
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet					
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1
Skatt relatert til poster som ikke kan bli reklassifisert	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet					
Endringer i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	0,0	-9,5	0,0	-9,5	-5,9
Skatt relatert til poster som kan bli reklassifisert	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
Totalresultat	59,7	77,9	103,7	116,6	276,2

Balanse morbank

(Beløp i mill.)	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	536,5	276,4	311,9
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.122,0	2.383,2	1.740,2
Utlån til og fordringer på kunder	17.704,3	17.469,4	19.156,6
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	4.514,7	5.178,5	4.129,1
Aksjer og andeler	448,7	460,2	460,1
Finansielle derivater	177,3	301,6	186,5
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	0,0	201,2	205,4
Eierinteresser i konsernselskap	890,9	888,5	888,5
Utsatt skatt eiendel	0,0	15,0	0,0
Varige driftsmidler	76,5	73,1	72,6
Andre eiendeler	3,7	4,1	4,2
Forsk.bet. ikke påløpte kostn. og opptj. ikke mottatte inntekter	15,7	23,2	15,1
Sum eiendeler	26.490,3	27.274,4	27.170,2
Gjeld og egenkapital			
Gjeld til kredittinstitusjoner	297,7	410,1	325,7
Innskudd fra og gjeld til kunder	14.059,7	14.233,9	13.896,2
Finansielle derivater	18,7	23,4	27,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8.461,4	9.076,3	9.249,5
Andre forpliktelser	140,1	141,6	140,9
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	28,5	27,6	25,5
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	37,3	57,6	37,3
Utsatt skatt forpliktelse	3,6	0,0	3,6
Ansvarlig lånekapital	703,5	702,9	703,5
Sum gjeld	23.750,5	24.673,4	24.409,6
Innskutt egenkapital	595,1	595,1	595,1
Opptjent egenkapital	2.041,0	1.879,9	2.165,5
Udisponert ordinært resultat	103,7	126,0	0,0
Sum egenkapital	2.739,8	2.601,0	2.760,6
Sum gjeld og egenkapital	26.490,3	27.274,4	27.170,2

Endring egenkapital morbank

(Beløp i mill.)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					
	Sum egenkapital	Egenkap. bevis	Overkurs	Utjevningssfond	Grunnfondskapital	Tilgjengelig			Udisponert resultat
						Gavefond	for salg reserve	Annen egenkap.	
2. kvartal 2017									
Egenkapital pr. 31.12.2016	2.760,6	207,3	387,8	379,0	1.573,7	38,1	174,7	0,0	0,0
Resultat	103,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	103,7
Endringer i virkelig verdi for investeringer TFS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	103,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	103,7
Utbytte til EK-beveiere 2016 vedtatt	-82,9	0,0	0,0	-82,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2016 vedtatt	-41,5	0,0	0,0	0,0	-41,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Endringer gavefondet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 30.06.2017	2.739,8	207,3	387,8	296,1	1.532,1	38,1	174,7	0,0	103,7

(Beløp i mill.)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					
	Sum egenkapital	Egenkap. bevis	Overkurs	Utjevningssfond	Grunnfondskapital	Tilgjengelig			Udisponert resultat
						Gavefond	for salg reserve	Annen egenkap.	
2. kvartal 2016									
Egenkapital pr. 31.12.2015	2.587,0	207,3	387,8	341,2	1.432,1	38,1	180,5	0,0	0,0
Resultat	126,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	126,0
Endringer i virkelig verdi for investeringer TFS	-9,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,4	0,0	0,0
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	116,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,4	0,0	126,0
Utbytte til EK-beveiere 2015 vedtatt	-68,4	0,0	0,0	-68,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2015 vedtatt	-34,2	0,0	0,0	0,0	-34,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Endringer gavefondet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 30.06.2016	2.601,0	207,3	387,8	272,8	1.397,9	38,1	171,1	0,0	126,0

(Beløp i mill.)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					
	Sum egenkapital	Egenkap. bevis	Overkurs	Utjevningssfond	Grunnfondskapital	Tilgjengelig			Udisponert resultat
						Gavefond	for salg reserve	Annen egenkap.	
2016									
Egenkapital pr. 31.12.2015	2.587,0	207,3	387,8	341,2	1.432,1	38,1	180,5	0,0	0,0
Årsresultat	279,7	0,0	0,0	105,3	174,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Endringer i virkelig verdi for investeringer TFS	-5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,8	0,0	0,0
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	2,3	0,0	0,0	0,9	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalresultat	276,2	0,0	0,0	106,2	175,8	0,0	-5,8	0,0	0,0
Utbytte til EK-beveiere 2015 vedtatt	-68,4	0,0	0,0	-68,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytte på samfunnskapitalen 2015 vedtatt	-34,2	0,0	0,0	0,0	-34,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Endringer gavefondet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.2016	2.760,6	207,3	387,8	379,0	1.573,7	38,1	174,7	0,0	0,0

Kontantstrømoppstilling morbank

		30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Driftsaktiviteter				
Resultat før skattekostnad		132,8	160,2	344,9
Justert for:				
Endring i netto opptj. renteinntekter og pål. rentekostnader		39,5	31,6	-3,1
Netto inn-/utbetaling av lån til kredittinstitusjoner		-281,9	-279,1	362,6
Netto inn-/utbetaling av lån til kunder		1.450,3	264,7	-1.418,4
Endring i sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi		-386,2	-624,1	424,2
Endring i øvrige eiendeler i forbindelse med driften		10,9	-48,3	-46,2
Netto inn-/utbetaling av innlån fra kredittinstitusjoner		1,1	14,1	-39,0
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder		131,5	1.023,2	717,6
Endring i øvrig gjeld i forbindelse med driften		-20,6	22,3	-13,6
Ikke-kontante poster inkludert i resultat før skattekostnad		1,7	-8,3	-4,6
Netto gevinst/tap fra investeringsaktiviteter		-3,4	-0,3	-17,9
Netto gevinst/tap fra finansieringsaktiviteter		0,4	0,6	0,9
Netto endring i forbindelse med investeringsaktiviteter		0,0	0,0	10,0
Periodens betalte skatt		-47,9	-54,2	-51,4
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	A	1.028,2	502,4	266,0
Investeringsaktiviteter				
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler		-10,2	-1,4	-6,8
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler		0,2	0,8	0,9
Netto inn-/utbetaling ved salg/kjøp av finansielle investeringer		215,2	0,0	9,7
Netto inn-/utbetaling vedrørende investeringer i datterselskap		-2,4	-1,0	-11,0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	B	202,8	-1,6	-7,2
Finansieringsaktiviteter				
Netto inn-/utbetaling ved låneopptak til/fra kredittinstitusjoner		-30,0	-30,0	-60,0
Utbetaling ved tilbakebetaling av verdipapirer		-1.093,3	-1.400,7	-1.844,1
Innbetaling ved utstedelse av verdipapirer		299,9	899,5	1.649,0
Utbetaling av utbytte		-82,9	-68,4	-68,4
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	C	-906,3	-599,6	-323,5
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	A+B+C	324,7	-98,8	-64,7
Kontanter og kontantekvivalenter pr. 01.01.		321,4	386,1	386,1
Beholdning av kontanter og kontantekv. periodens slutt		646,1	287,3	321,4

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer.

Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-6

Vi bekrefter at halvårsregnskapet for perioden 1. januar til 30. juni 2017 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering, som er godkjent av EU, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets og selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Halvårsberetningen gir etter vår beste overbevisning en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på halvårsregnskapet, en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode og beskrivelse av nærståendes vesentlige transaksjoner.

Drammen, 13. juli 2017

I STYRET FOR SPAREBANKEN ØST

Øivind Andersson
leder

Knut Smedsrud
nestleder

Morten André Yttreide
medlem

Hanne Margrete Lenes Solem
medlem

Elly Therese Thoresen
medlem

Kari Solberg Økland
medlem

Ole-Martin Solberg
ansattes repr.

Inger Helen Pettersen
ansattes repr.

Pål Strand
adm. direktør

Nøkkeltall konsern

	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016
Lønnsomhet					
1. Egenkapitalrentabilitet	12,68	10,24	10,40	10,09	14,42
2. Rentenetto i % av GFK	1,55	1,48	1,43	1,47	1,67
3. Resultat etter skatt i % av GFK	1,10	0,88	0,89	0,86	1,21
4. Kostnader i % av GFK	0,69	0,85	0,74	0,74	0,88
5. Kostnader i % av inntekter (før tap på utlån/garantier)	32,57	42,15	39,35	38,52	35,99
6. Kostnader i % av inntekter (ekskl. avk. på finansielle invest.)	36,88	45,81	44,54	44,59	47,37
Balansetall					
7. Netto utlån til kunder	30.088,7	29.749,8	29.695,7	29.713,4	29.095,5
8. Utlånsvekst (kvartal)	1,14	0,18	-0,06	2,12	3,16
9. Innskudd	14.038,1	13.526,7	13.887,4	13.869,6	14.213,7
10. Innskuddsvekst (kvartal)	3,78	-2,60	0,13	-2,42	6,45
11. Gjennomsnittlig egenkapital	3.179,9	3.090,7	3.070,9	3.051,3	2.964,2
12. Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	36.565,1	36.129,9	35.843,8	35.847,8	35.452,4
Nedskrivninger på utlån og mislighold					
13. Tap i % av netto utlån til kunder (IB)	0,05	0,02	0,02	0,04	0,06
14. Nedskrivninger i % av brutto utlån til kunder	0,35	0,36	0,36	0,37	0,38
15. Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i % av netto utlån	0,35	0,35	0,47	0,39	0,45
Soliditet					
16. Ren kjernekapitaldekning inkl. 50% av udisponert resultat (%)	17,62	17,39	17,21	16,40	16,19
17. Ren kjernekapitaldekning (%)	17,12	17,17	17,21	15,70	15,71
18. Kjernekapitaldekning (%)	19,08	19,14	19,19	17,64	17,65
19. Kapitaldekning (%)	21,05	21,11	21,17	19,58	19,58
20. Risikovektet volum (beregningsgrunnlag)	17.795,3	17.742,1	17.696,7	18.043,9	18.036,5
21. Uvektet kjernekapitalandel inkl. 50% av udisp. res. (%)	9,27	9,18	9,24	8,97	8,88
22. Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) (%)	9,03	9,08	9,24	8,63	8,65
Likviditet					
23. Innskuddsdekning	46,66	45,47	46,77	46,68	48,85
24. LCR (%)	295,15	211,58	284,00	217,07	263,83
Kontor og årsverk					
25. Antall bankkontorer	25	25	25	24	23
26. Årsverk	197	204	209	214	219
Egenkapitalbevis					
27. Eierbrøk (morbank) (%)	36,21	36,21	37,67	37,67	37,67
28. Antall egenkapitalbevis	20.731.183	20.731.183	20.731.183	20.731.183	20.731.183
29. Bokført egenkapital pr. bevis	56,41	54,66	57,30	56,15	54,74
30. Resultat pr. egenkapitalbevis	1,76	1,36	1,46	1,41	1,93
31. Utbytte pr. bevis	0,00	0,00	4,00	0,00	0,00
32. Omløpshastighet	22,27	20,22	20,70	9,28	7,86
33. Kurs	53,00	51,50	52,00	47,50	44,00

Nøkkeltall beskrivelse

Lønnsomhet

1. Egenkapitalrentabilitet	Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig egenkapital
2. Rentenetto i % av GFK	Rentenetto i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
3. Resultat etter skatt i % av GFK	Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
4. Kostnader i % av GFK	Lønn mv., adm.kostn., avskr. og andre driftskostn. i % av gj.snitt. forvaltningskapital
5. Kostnader i % av inntekter (før tap på utlån/garantier)	Lønn mv., adm.kostn., avskr. og andre driftskostn. i % av rentenetto, utbytte, netto prov.innt., netto verdiendr. og gev./tap på fin.instr. og andre driftsinntekter
6. Kostnader i % av inntekter (ekskl. avk. på finansielle investeringer)	Lønn mv., adm.kostn., avskr. og andre driftskostn. i % av rentenetto, netto prov.innt og andre driftsinntekter

Balansetall

7. Netto utlån til kunder	Brutto utlån fratrukket nedskrivninger
8. Utlånsvekst (kvartal/12mnd)	Endring netto utlån i % av IB netto utlån. Kvartalstall viser vekst i kvartalet, mens øvrige tall viser 12mnd vekst
9. Innskudd	Innskudd fra kunder
10. Innskuddsvekst (kvartal/12mnd)	Endring innskudd i % av IB innskudd. Kvartalstall viser vekst i kvartalet, mens øvrige tall viser 12mnd vekst
11. Gjennomsnittlig egenkapital	(IB egenkapital frat. foreslåtte utbytter + UB egenkapital frat. foreslåtte utbytter) / 2
12. Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	Gjennomsnittlig forvaltningskapital basert på kvartalsvise balansetall

Nedskrivninger på utlån og mislighold

13. Tap i % av netto utlån til kunder (IB)	Tap i % av IB netto utlån til kunder for perioden
14. Nedskrivninger i % av brutto utlån til kunder	Sum spesifiserte og uspesifiserte nedskrivninger i % av brutto utlån til kunder
15. Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i % av netto utlån	Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i % av netto utlån til kunder

Soliditet

16. Ren kjernekapitaldekning inkl. 50% av udisponert resultat (%)	Ren kjernekapital inkl. 50% av udisponert resultat i % av risikovektet volum (ber.gr.lag)
17. Ren kjernekapitaldekning (%)	Ren kjernekapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)
18. Kjernekapitaldekning (%)	Kjernekapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)
19. Kapitaldekning (%)	Sum ansvarlig kapital i % av risikovektet volum (beregningsgrunnlag)
20. Risikovektet volum (beregningsgrunnlag)	Sum kreditt- og motpartsrisiko, valutarisiko, operasjonell risiko og beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet motpart (CVA)
21. Uvektet kjernekapitalandel inkl. 50% udisponert resultat (%)	Kjernekapital inkl. 50% av udisponert resultat i % av uvektet beregningsgrunnlag.
22. Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) (%)	Kjernekapital i % av uvektet beregningsgrunnlag

Likviditet

23. Innskuddsdekning	Innskudd i % av netto utlån til kunder
24. LCR (%)	Likvide midler i % av netto utbetalinger i en stressituasjon på 30 dager

Kontor og årsverk

25. Antall bankkontorer
26. Årsverk

Egenkapitalbevis

27. Eierbrøk (morbank) (%)	Egenkapitalbeviserernes andel av total egenkapital (fratrukket foreslåtte utbytter) i % (Grunnlag pr. 01.01, tidsvektet ved emisjon)
28. Antall egenkapitalbevis	Totalt antall utestående egenkapitalbevis
29. Bokført egenkapital pr. bevis	Eierandelskapitalen dividert på antall egenkapitalbevis. Årets avsetning til utbytte er inkludert i beregningen
30. Resultat pr. egenkapitalbevis	Eierandelskapitalens del av konsernets resultat etter skatt pr. utestående egenkapitalbevis pr. 31.12
31. Utbytte pr. bevis	Utbytte i kr pr. egenkapitalbevis
32. Omløpshastighet	Annualisert omsetningshastighet (omsatt i % av utstedt)
33. Kurs	Siste omsatte

Resultatutvikling konsern

(Beløp i mill.)	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016
Renteinntekter	256,9	254,3	249,3	250,4	267,3
Rentekostnader	115,8	122,1	120,2	118,0	119,9
Netto renteinntekter	141,1	132,2	129,1	132,4	147,4
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	20,3	21,0	21,3	21,4	20,2
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	9,8	10,2	10,3	10,1	9,9
Utbytte	16,0	0,0	0,0	0,3	26,6
Netto verdiendring og gevinst/tap fra finansielle instrumenter	6,5	14,4	19,7	23,2	25,2
Andre driftsinntekter	18,7	22,9	9,2	5,2	6,1
Netto driftsinntekter	51,7	48,1	39,9	40,0	68,2
Lønn	32,5	44,6	35,7	41,2	36,6
Administrasjonskostnader	12,8	12,4	12,3	12,3	11,4
Avskrivning/nedskrivning/verdiendring ikke-finansielle eiendeler	4,9	5,0	5,6	4,3	14,4
Andre driftskostnader	12,6	14,0	12,9	8,6	15,2
Sum driftskostnader	62,8	76,0	66,5	66,4	77,6
Resultat før tap	130,0	104,3	102,5	106,0	138,0
Tap på utlån og garantier	3,8	1,3	1,7	3,0	4,4
Resultat før skattekostnad	126,2	103,0	100,8	103,0	133,6
Skattekostnad	25,7	25,0	20,5	25,6	27,3
Resultat etter skatt	100,5	78,0	80,3	77,4	106,3
Resultat pr. egenkapitalbevis	1,76	1,36	1,46	1,41	1,93
Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	1,76	1,36	1,46	1,41	1,93

Totalresultatutvikling konsern

(Beløp i mill.)	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016
Resultat etter skatt	100,5	78,0	80,3	77,4	106,3
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet					
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	0,0	0,0	2,9	0,0	0,0
Skatt relatert til poster som ikke kan reklassifiseres	0,0	0,0	-0,7	0,0	0,0
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet					
Endringer i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	0,0	0,0	3,6	0,0	-9,5
Skatt relatert til poster som kan reklassifiseres	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Totalresultat	100,5	78,0	86,1	77,4	96,9

Balanseutvikling konsern

(Beløp i mill.)	30.06.2017	31.03.2017	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	536,5	313,1	311,9	256,6	276,4
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	109,6	24,8	9,5	10,1	10,9
Utlån til og fordringer på kunder	30.088,7	29.749,8	29.695,7	29.713,4	29.095,5
Sertifikater og obligasjoner	4.671,0	4.821,9	4.285,1	4.292,5	4.730,9
Aksjer og andeler	448,7	448,1	460,1	460,7	460,2
Finansielle derivater	361,6	363,8	369,6	498,6	565,8
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	0,0	207,4	205,4	203,2	201,2
Investerings eiendommer	211,2	241,1	284,3	284,1	284,7
Varige driftsmidler	136,0	135,7	131,4	129,5	127,5
Andre eiendeler	86,4	138,9	27,0	22,1	25,6
Forsk.bet. ikke påløpte kostn. og opptj. ikke mottatte inntekter	15,4	20,5	14,7	22,1	23,9
Sum eiendeler	36.665,1	36.465,1	35.794,7	35.892,9	35.802,6
Gjeld og egenkapital					
Gjeld til kredittinstitusjoner	61,1	93,2	90,2	121,6	121,6
Innskudd fra og gjeld til kunder	14.038,1	13.526,7	13.887,4	13.869,6	14.213,7
Finansielle derivater	26,2	43,9	47,5	44,3	32,8
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18.346,9	18.528,5	17.614,6	17.772,8	17.451,8
Andre forpliktelser	162,1	348,9	183,6	178,1	166,9
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	31,7	34,9	30,5	45,4	31,9
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	38,6	38,6	38,6	59,7	59,7
Utsatt skatt forpliktelse	26,8	17,4	22,7	8,2	8,7
Ansvarlig lånekapital	703,5	703,4	703,5	703,2	702,9
Sum gjeld	33.435,0	33.335,5	32.618,6	32.802,9	32.790,0
Innskutt egenkapital	595,1	595,1	595,1	595,1	595,1
Opptjent egenkapital	2.456,5	2.456,5	2.581,0	2.244,0	2.244,0
Udisponert ordinært resultat	178,5	78,0	0,0	250,9	173,5
Sum egenkapital	3.230,1	3.129,6	3.176,1	3.090,0	3.012,6
Sum gjeld og egenkapital	36.665,1	36.465,1	35.794,7	35.892,9	35.802,6

HOVEDKONTOR
Bragernes Torg 2, Drammen
Postboks 67, 3301 Hokksund
03220
post@oest.no
oest.no

